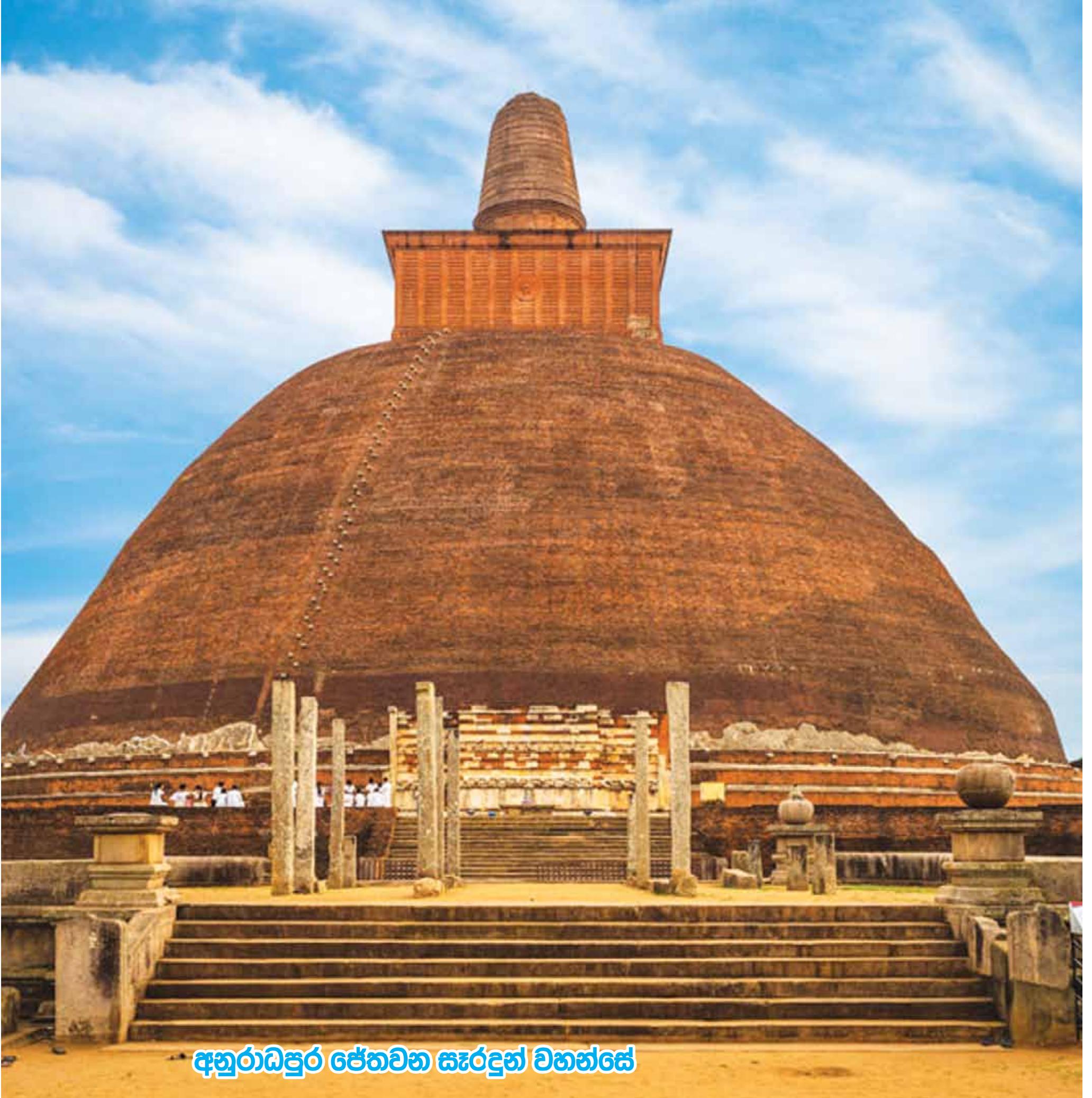

බුදුසරණ

ධර්ම භාණ්ඩාගාරයක් - සාරධර්ම සංග්‍රහයක් www.budusarana.lk email:budusarana@lakehouse.lk

ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2565 ක් වූ බිහර අව අටවක ජෝ ද, 2021 සැප්තැම්බර් 29 බදාදා BUDUSARANA WEDNESDAY SEPTEMBER 29, 2021

56 කාණ්ඩය, 14 පත්‍රය, ආරම්භය 1965-06-13, ප්‍රවෘත්ති පත්‍රයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ලියාපදිංචි කරන ලදී. පිටු 10

අනුරාධපුර ජෛනවහ ඝරදුන් වහන්සේ

තෙමසක් පුරා දහම් පද දෙකකින් අනුමෙවෙනි ඛණ දෙසූ මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ

පැවිදි දිවියෙහි ග්‍රන්ථ ධුරය සහ විදර්ශනා ධුරය නමින් ධුර දෙකක් වෙයි. මෙයින් ග්‍රන්ථ ධුරය මහලු වයසට පත් නොවූ පැවිදි පිරිස් විසිනුත්, විදර්ශනා ධුරය මහලු වයසට පත් වූ අය විසිනුත් බහුල වශයෙන් පුරණය කරනු ලබයි. මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ පැවිදි බව ලැබුවේ ග්‍රන්ථ ධුරය දැරීමට සුදුසු වයසකදී ය.

එබැවින් ග්‍රන්ථ ධුරය පිරිය යුතු විය. මණ්ඩලාරාමය නම් විද්‍යාස්ථානයක් එකල හෙළදිව ප්‍රසිද්ධ වී තිබිණි. උන්වහන්සේ එම විද්‍යාස්ථානයට ඇතුළත් වී ධර්මය අධ්‍යයනය කර තිබේ. ධර්ම අධ්‍යයනයට පිවිසි තෙරුන් වහන්සේට පසුදින සිට ම පිණිඩපානයෙන් දිවි ගෙවීමට සිදු විය. පසු දා උදසන උන්වහන්සේ කල්ලක නම් ගමට වැඩම කළහ. එක් උපාසිකාවක් උන්වහන්සේට දානය පිළිගැන්වී ය. ඉන් පසුව

“ස්වාමිනි, ඔබ වහන්සේ කවර ගමක වාසය කරන සේක්ද?” යි? විමසා සිටියා ය.

“උපාසිකාවනි, මම මණ්ඩලාරාම විහාරයෙහි ග්‍රන්ථධුර පුරමි”

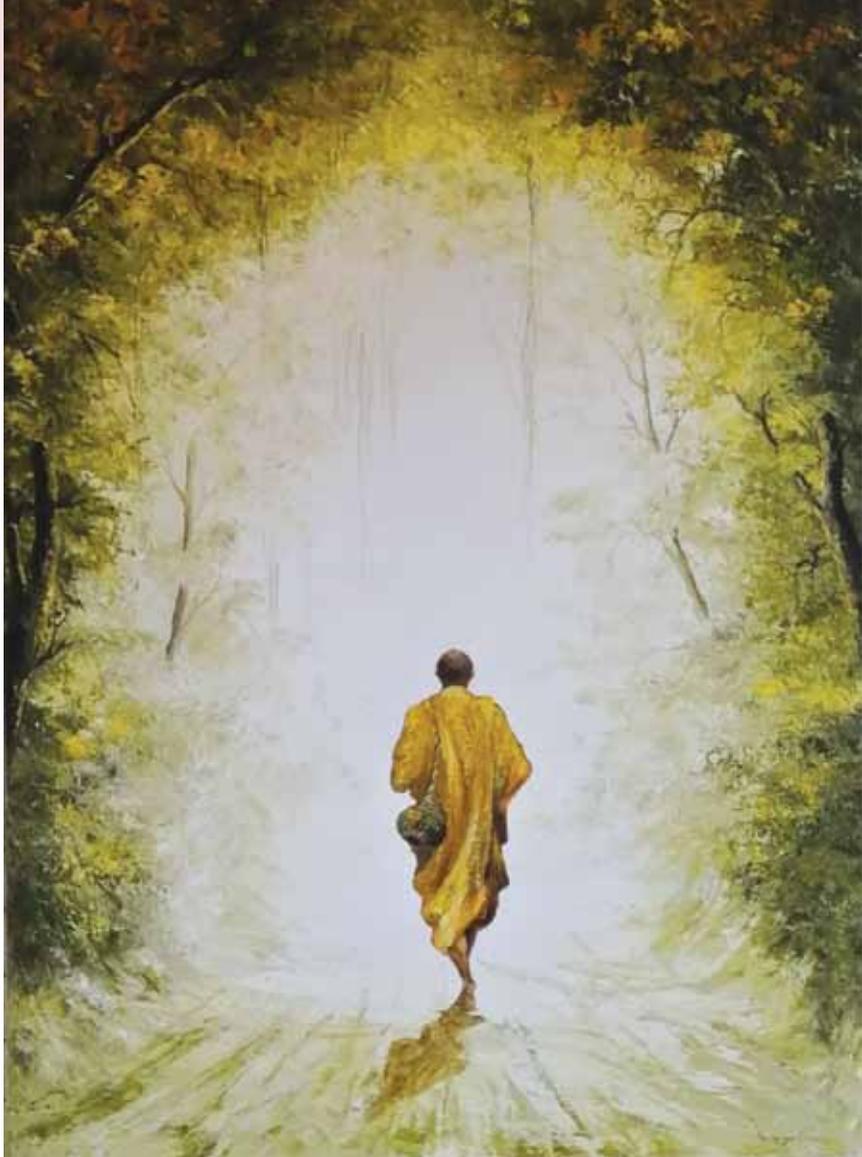
තෙරුන් වහන්සේ පැවසූහ. එවිට උපාසිකාව

“ස්වාමිනි, එසේ නම් ඔබ වහන්සේ ගේ ඉගෙනීම අවසන් වන තෙක් මා ගේ නිවෙසින් පිණිඩපානය ගෙන වළඳන සේක්වා” යි ආරාධනා කළා ය. තෙරුන් වහන්සේත් ඇය ගේ ආරාධනාව පිළිගත්හ. තුන් මසක් ම එම නිවෙසින් පිණිඩපානය පිළිගත්හ. දිනය අවසානයේ උපාසිකාවට පුණ්‍යානුමෝදනා කළහ. එහි සුවිශේෂත්වයක් විය. උන්වහන්සේ තුන් මසක් ම අනුමෙවෙනි ඛණ ලෙස උපාසිකාවට දේශනා කොට වදාළේ, ‘සුවපත් වේවා, දුකින් මිදේවා’ යන දහම් පද දෙපදය පමණි. අංගුත්තර නිකායට වඩා වඩා මේ බව සඳහන් වෙයි. තුන් මසක් ඉක්ම ගියේ ය. දිනක් උපාසිකාවට ගම් වැසියන් ගෙන් සුඛ ආරංචියක් ලැබුණි.

“උපාසිකාවනි, ඔබ ගේ බුද්ධ පුත්‍රයන් වහන්සේ ඔබට දහම් පද දෙකකින් පමණක් මාස තුනක් ම සැලකූහ. වෙනත් කිසිදු ඛණ පදයක් දේශනා නො කළහ. ඔබ ගේ ඒ මලියදේව තෙරුන් වහන්සේ අද රාත්‍රිය පුරා ධර්ම දේශනා පවත්වති”

යැයි පවසා ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීමට පැමිණෙන්න යැයි දැන්වී ය. ඒ ඇසූ උපාසිකාව මෙසේ සිතුවා ය.

උන්වහන්සේ තුන් මසක් පුරාවට දහම් පද දෙකකින් පමණක් දම් දෙසූහ

උන්වහන්සේ ගේ ධර්ම දේශනා හැකියාව අද දැන ගනිමි. එසේ සිතා දම් සභාවට ගොස් හිඳගන්නා ය. තෙරුන් වහන්සේ ධර්මාසනයට වැඩම කළහ.

“තුන් මසක් මුලුල්ලේ ‘සුවපත් වේවා, දුකින් මිදේවා’ යන දෙපදය පමණක් දේශනා කළෙමි. අද රාත්‍රි මුළුල්ලේ තුන් පිටකය ම සම්මර්ශනය කොට එ දෙ පදයෙහි අර්ථ ව්‍යාඛ්‍යාන කරන්නෙමි” පවසා ධර්ම දේශනාව ආරම්භ කළහ. තෙරුන් වහන්සේ රාත්‍රිය ගෙවා පහන් වනතුරු ම අදාළ දහම් පද දෙකෙහි අර්ථය විමර්ශනය කරමින් ධර්ම දේශනාව සිදු කළහ. දේශනාව කෙළවර උපාසිකාව සෝවාන් ඵලයට පත් වූවා ය.

අධික මතක ශක්තියක් සහිත ව ධර්මය විමසුම් තුළින් දේශනා කිරීමේ හැකියාවක් මලියදේව තෙරුන් වහන්සේ සතුවූ බව මෙයින් පෙනේ. ධර්ම දේශනා කිරීම සෑම හික්මුවක් වෙතින් ම සිදු වන්නකි. එහෙත් එක ම දේශනාව කවර ස්ථානයක පැවැත්තුව ද එක ම අයුරින් පිරිස් රහත් ඵලයෙහි පිහිටීම ඉතා විශේෂ ලක්ෂණයකි. මෙය මූලික කර ගෙන

මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ ප්‍රසිද්ධියක් ලබා තිබේ. මෙයට මුල් වී තිබෙන්නේ මජ්ඣිම නිකායේ ජජන්ක සූත්‍ර දේශනාව යි. බුදුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය දේශනා කරන විට හික්මුත් වහන්සේ හැටතමක් රහත් වූ බවත්, අනතුරුව සැරියුත්, මුගලන්,

“උපාසිකාවනි, ඔබ ගේ බුද්ධ පුත්‍රයන් වහන්සේ පමණක් මාස තුනක් ම සැලකූහ. වෙනත් කිසිදු ඛණ පදයක් දේශනා නො කළහ. ඔබ ගේ ඒ මලියදේව තෙරුන් වහන්සේ අද රාත්‍රිය පුරා ධර්ම දේශනා පවත්වති.”

මහාකාශ්‍යප ආදි ලෙසින් අසූ මහ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේ ද මෙම සූත්‍රය දේශනා කරන කල්හි හැටතම බැගින් රහත් වූ බවත්, බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි ලක්දිව මලියදේව නම් තෙර නමක් ස්ථාන හැටක සිට හැටතම බැගින් රහත් ඵලයට පත් කළ බවත් ධර්මප්‍රදීපිකාව සහ අංගුත්තර අටුවාව සඳහන් කරයි. මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ හෙළදිව අවසන් මහ රහතන් වහන්සේ ලෙසින් සැලකීම සාවද්‍ය කරුණකි.

උන්වහන්සේ ධර්ම දේශනාවලට විශේෂ හැකියාවක් දැක්වූ නිසා ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ තෙර නමකි. මෙය තහවුරු කෙරෙන අවස්ථාවක් ලෙස මණ්ඩලාරාමයෙහි දී උපාසිකාවක් අරභයා දේශනා කළ ධර්ම දේශනාවෙන් ද, සිතුවම්වට වැඩම කළ අවස්ථාවක හැට වයස් පිරි හැට තමකට ධර්ම දේශනා පවත්වා රහත් ඵලයට පත් කළ පුවතක් ද තහවුරු වෙයි. අංගුත්තර නිකාය අටුවාව සහ ධර්මප්‍රදීපිකාව මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කළ ස්ථාන සමූහයක් දක්වයි.

ලෝවාමහාප්‍රාසාදය, මහා මණ්ඩපය, මහ වෙහෙර, වේනිය පර්වතය, සාකියවංශ විහාරය, කුටාලි විහාරය, වානක පවිතය, දීඝවාපිය, ලෝකන්දරගාමෙණ්ඩවාලය, සිතුවම්වට, තිස්සමහා විහාරය කැලණි මහා විහාරය, නාග මහ වෙහෙර, කලකච්ඡ ග්‍රාමය, මහ විහාරයේ යට ප්‍රාසාදය, මහ වෙහෙරේ මතු ප්‍රාසාදය යනු එයින් කිහිපයකි. මෙයින් පෙනෙන්නේ මලියදේව මහ රහතන් වහන්සේ ලක්දිව සිටු දෙසෙහි ම ධර්ම දේශනා පැවැත් වූ බවයි. තව ද සංචාරක දිවියක් ගත කළ හෙයින් අතීත වැසියන් මේ තෙරුන් වහන්සේ හොඳින් දැන හඳුනාගත් බවත්, ඒ නිසා අතීතයෙහි සිට මේ කීර්තිය මුඛ පරම්පරාගත ව පැමිණි බවත් විශ්වාස කළ හැකිය.

දඹාන මාවරගල ආරණ්‍ය සේනාසනයේ රාජකීය පණ්ඩිත, ශාස්ත්‍රපති, අධ්‍යාපනපති පදීයතලාවේ අමරවංශ හිමි

කොළඹ මහානාම විද්‍යාලයේ ආචාර්ය කොලොන්නාව පුරාණ විහාරවාසී සියඹලාගොඩ ධම්මිණ්ද හිමි

ඊළඟ ඛවය ගැන කියන මරණාසන්න මොහොතේ ගති නිමිති

ජීවිතයේ වඩා වැදගත් ම අවස්ථාව උපත නොව මරණයයි. මන්ද යත් සසර ගමනේදී සුගතිය, දුගතිය තීරණය කිරීම සඳහා මෙම අවස්ථාව බොහෝ සෙයින් බලපෑම් සිදු කරන බැවිනි. එහෙයින් එම මොහොතේදී සිත සකස් කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සිත සැකසීමේදී එය ඒ මොහොතේදී සිදු කර ගැනීම පහසු නොවේ. එය සිදු කරගත හැකිවන්නේ බුදු සරණ ගිය සැබෑ ශ්‍රාවකයාට පමණි.

යහපත් ව හොඳින් සිටින කාලයේදී පින් සිදු කරනවා සේම ධර්මයෙහි යෙදීම අවශ්‍යය. එමෙන්ම අතින්, දුක්ඛ, අනාත්ම ලෙස හින්තන් පුරුදු කළ යුතුය. එසේ නොමැතිව මම ඒ මොහොතේ එය බලා ගන්නම්, දැන්ම අවශ්‍ය නොවේ යන හැඟීමෙන් සිටින කෙනෙකුට එය කළ නොහැකි ය. මරණය හමුවේ සියල්ලෝම බියට පත්වේ. “සබ්බේ භායන්ති මච්චන්තෝ” නිවැරදිව ධර්මය තේරුම් නොගත් පිරිස් ඒ මත හට සමුදය හෝ හට නිරෝධය නොලබයි. හට යනු පැවැත්මයි. එය ධර්මයට අනුව කම්ම හට විපාක වශයෙන් දෙයාකාර වේ. මෙහිදී කම්ම හට යනු පවතින්නට අවශ්‍ය කර්මයෝ ය. විපාක හට යනු එය විපාක වශයෙන් ලබන ස්ථානයන් ය.

එක් හටයක අවසානය මරණයෙන් කෙලවර වන අතර, අනෙක් හටයේ ආරම්භය ප්‍රතිසන්ධියෙන් සංකේතවත් වේ. සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ “අයමන්තිමාජාති තත්ථිදාති පුත්ඛිහවෝ” ලෙස සිංහ නාද කොට ප්‍රීතිය ප්‍රකාශ කළේ නැවත තමන් වහන්සේ ගේ උපතක් නැති බවයි. තථාගතයන් වහන්සේ මේ හටය වර්ණනා නොකළේ මේ තත්වය නිසාම ය. කෙනකු මේ හටයේදී මරණයට පත්වීම දහම සඳහන් කරනුයේ “ආයුස්මාව විඤ්ඤාණං” යනුවෙනි. එනම් ආයුෂ, උෂ්ණත්වය සහ විඤ්ඤාණය

ඉවත්වීමයි. නූතන වෛද්‍ය විද්‍යාවට අනුව ඔවුන් දැක්වූයේ සිහිය, ස්වසනය, හෘද ස්පන්දනය මොලයේ විද්‍යුත් කම්පනයන් නැතිවීම වශයෙන් ය.

කෙනකුගේ උපතට හේතුවන කාරණා 03ක් මහානණ්ඩාසංඛය සූත්‍රයේ දී මෙසේ දක්වනු ලැබේ. මව සුදුසු අවස්ථාවක පසුවීම, මව්පිය එක්වීමක් තිබීම හා ගත්ධම්මයකු ගේ පැමිණීමයි. මෙහිදී ගත්ධම්මය නු විඤ්ඤාණයයි. ධර්මයෙහි මෙය සම්භවේසී ලෙස ද විස්තර වේ. සර්වස්තිවාදීන්ට අනුව අත්තරාහටය ලෙස ද දැක්වේ. ථේරවාදය තුළ මේ පිළිබඳ ඒකමතිකත්වයක් නොවේ. කෙනකු මිය යාමේදී ඔහුට පහළ වන අවසාන සිතිවිලි ධාරාව වන්න පරම්පරාවේ අවසානය වූ සිත ලෙස විස්තර වේ. කෙනකුගේ මිය යාමේදී (හදිසි මරණයක් වුව ද) ඔහුට කර්ම නිමිති හා ගති නිමිති පහළ වේ. පුරුද්දක් ලෙස කරන හොඳ හෝ තරක කර්ම ආචිත්තය කර්මයන් ය. ආසන්න යනු මරණාසන්න මොහොතේ ඇතිවන සිතිවිල්ලයි.

කෝසල මල්ලිකාව, ධර්මාගෝ ක රජු දුගතිගාමී වන්නේත් (ස්වල්ප කාලයකට), වසර 50 ක් අලුගෝසු රැකියාව සිදුකළ පුද්ගලයාදීව්‍ය ලෝක ගතවන්නේත් මේ නිසාම ය. එහෙත් ඒ තත්වයන්දීර්ඝ කාලයක් නොපවතී. මෙහි වැදගත්ම අවස්ථාව ගති

නිමිතයයි. ජීවත්වන ඥාතීන් ඒ වෙනුවෙන් කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. බොහෝ වෙලාවට මරණකරුට නිබන්ධ ලොකුම අලාභය ධර්මය නොදැන් ඥාතීන් සිටීම ය. මරණයේදී ඒ නැතැත්තා කාසික වේදනා මෙන්ම, මානසික වේදනා අත්විඳී. ඒ සියල්ලට ම වඩා ප්‍රියයන් අත්හැර යාමේ වේදනාවයි. එහිදී අවබෝධය ඇති කෙනෙක් නම් සිත කුසලයෙහි පිහිටුවා ගෙන සුගතිගාමී තැනක සිත පිහිටුවා ගනී. මෙවැනි වෙලාවක ඥාතීන් හඬන්න, වැළපෙන්න, ඇගට පනින්න, අතපය

බොහෝ වෙලාවට මරණකරුට නිබන්ධ ලොකුම අලාභය ධර්මය නොදැන් ඥාතීන් සිටීම ය. මරණයේ දී ඒ නැතැත්තා කාසික වේදනා මෙන් ම, මානසික වේදනා අත්විඳී. ඒ සියල්ලට ම වඩා ප්‍රියයන් අත්හැර යාමේ වේදනාවයි.

අතගාත්ත පටන් ගතහොත් ඔහු නැවත වේදනාවට මෙන්ම තෘෂ්ණාවට පත්විය හැකිය. එහිදී සිදු කළ යුත්තේ නිදහසේ ඔහුට සිටීමට අවස්ථාව සැලසීම හා ආගමික කටයුතු සිදු කිරීමයි. පිරිත් ශ්‍රවණයට අවස්ථාව ලබාදීම, කළ පින් මතක් කිරීම, සුවඳ හඳුන්කුරු දැල්වීම, ජීව මතක වස්තූයක් පූජා කිරීම ඉතා වැදගත් ය. මරණකරුට ඊළඟ හටය පිළිබඳ ජීවත්ව සිටියදී ගතිනිමිති පහළ වේ.

අවුචාවට අනුව අපාගත වන්නේ නම්, ලෝහ කටාරම් ද, මිනිස් ලෝකයෙහි පහළ වන්නේ නම්, මව් කුසක්, නොටිල්ලක් දකින්නට ලැබේ. දිව්‍ය ආත්ම

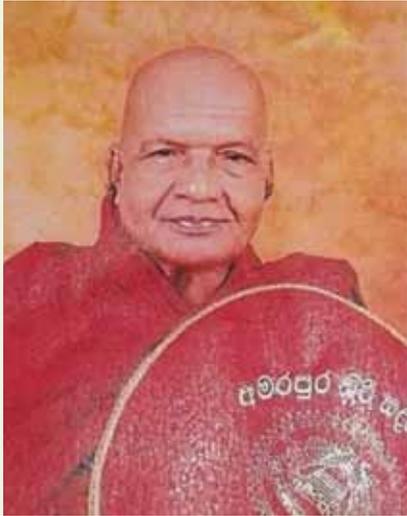
භාවයක් ලබන්නේ නම් දිව්‍ය රථ, මල්මාලා, කප්රුක් දැකීමට අවස්ථාව සැලසේ. ධම්මික උපාසකතුමන්ට මෙවැනි අවස්ථාවකට මුහුණදීමට සිදුවිය. එතුමන්ගේ අවසාන අවස්ථාවේ දී හික්ෂුත් වහන්සේ සෙත් පිරිත් දේශනා කළහ. ඒ මොහොතේදී ධම්මික උපාසක අතින් සංඥා කළ අතර, හික්ෂුත් වහන්සේ එ නැතිත් නැගීමට විහාරස්ථානයට වැඩියහ. එසේ වැඩියේ ඇසි දැසි ධම්මික උපාසකතුමන් නිවැසියන් ගෙන් විමසූ විට ඔවුන් පැවසුවේ තවත්වන්න යැයි ඔබ අතින් සංඥා කළ නිසා උත්වහන්සේ වැඩි බවයි. එහිදී එතුමා සඳහන් කළේ, මම එසේ කීවේදීව්‍ය රථ මා කැඳවාගෙන ඒමට ආ බැවින් ඔවුන් නැවැත්වීමේ අරමුණින් බවයි. මෙය ගති නිමිතයකි.

තව දිදිව්‍ය හටයකට යන්නේ නම් සුදු පැහැය, මිනිස් ආත්මයක් නම් කහ පැහැය, නිරිසන් හටයක් නම් තිල් පැහැය, ප්‍රේත හටයක් නම් රතු පැහැය, අසුර නම් තද කොළ පැහැය මරණකරුට දකින්නට ලැබේ.

මේ කරුණු මත මරණාසන්න මොහොත යනු අප සිතනවාට වඩා බැරෑරුම් අවස්ථාවක් බව වැටහේ. වඩා අවශ්‍ය වන්නේ අවබෝධයෙන් ඒට මුහුණදීමයි.

අනුභව වැනි විශ්ව සැපත්වන කුඩාහිල්ලේ පඤ්ඤාසේකර හා හිමි

මාතර උරුගමුවේ රත්නාවල ශ්‍රී තපෝධනාරාමාධිපති, අමරපුර සිරිසද්ධිමච්චංස මහා නිකායේ මාතර හම්බන්තොට දෙදිසාවේ ප්‍රධාන අධිකරණ සංඝනායක, මහෝපාධ්‍යාය, ශාස්ත්‍රවේදී අතිපුජ්‍ය කුඩාහිල්ලේ පඤ්ඤාසේකර නාහිමි ලක්දිව සම්භාවනීය ථේරවාදී හික්සු පරපුරේ උදාර ගුණයන් මැනවින් ප්‍රකට කරමින් වැඩ වෙසෙන උපශාන්ත ගතිගුණයන් ගෙන් පිරිපුන් සුප්‍රේමානන්ද මහා සභිකවරයන් වහන්සේ තමායි.

සහ දෙමටපිටිය මහා විද්‍යාලයේ විදුහල්පති ධුරයන් ද දැරීය. වර්ෂ 1948 ජනවාරි මස 01 වැනි දා ගුරු සේවයෙන් ඉසිලූ ලැබී ය. එයින් පසුව ද වැවුරුකන්තල විද්‍යාලයට විද්‍යායතන පරිච්ඡේදයෙන්, දික්වැල්ල කුමාරතුංග මුනිදාස මහා විද්‍යාලයේත්, රදම්පොල ශ්‍රී සුමංගල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේත්, ධර්මාචාර්යයන් වහන්සේ තමන් ලෙස ස්වේච්ඡාවෙන් සිදු කළ සේවාව ද බෙහෙවින්ම සම්භාවනාවට ලක්විය යුතු ය.

උරුගමුවේ මීගස්දෙණිය රජයේ විද්‍යාලය සහ මාතර කොටුවේ ගොඩ ජයසුමන පිරිවෙන ඇරඹීමෙහි ලාපුරෝගාමී වූ කුඩාහිල්ලේ නාහිමියෝ දහම් පාසල් හා පෙර පාසල් කිහිපයක්ම ඇරඹීමට ද මුල් වූහ. එසේම දික්වැල්ල ප්‍රාදේශීය ශාසනාරක්ෂිත මණ්ඩලයේ සභාපති ලෙස රත්නාවල ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතියේ සභාපති ලෙස ද සමාජ මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වය ද දරමින් ප්‍රදේශයට සිදු කළේ මා හැගි සේවාවකි.

කුඩාහිල්ලේ නාහිමි විසින් උරුගම දහඅටේ ධර්ම දේශනයක් නො පවත්වන ලද විහාරස්ථානයක් නොමැති තරම් ය. උරුගම දහ අට ප්‍රමුඛ වදිවසින් සතර දිග්භාගයේ උන් වහන්සේ පැවැත්වූ ධර්ම දේශනා ප්‍රමාණය දහස් ගණනකි. බොහෝ වයෝවෘද්ධ වැඩසිටිය ද කුඩාහිල්ලේ නාහිමි ගත කරනුයේ ඉතා නිරෝගී හා ක්‍රියාශීලී ජීවිතයකි. දශක තුන හතරකට පෙර ගමනා ගමන පහසුකම් හෝ මාර්ග පහසුකම් හෝ නොවූ දුෂ්කර ගම්පියසක අවිවේචි කුඩයක් හිසලා, ඇතැම් දිනෙක පා වහන් සහලක් වත් නොමැති ව දහදියෙන් තෙත් වූ සිරුරෙන් හා මුහුණින් යුතුව පාසලට, දතට, පාංශුකුලයට වැඩම වූ නාහිමියන්ගේ රූපය සේම, රාත්‍රී කාලයෙහි හුදු අතු හා විදුලි පන්දම් එළියෙන් මහ පාචේ හා වෙල් නියර මතින් ධර්ම දේශනා සඳහා වැඩම වූ නාහිමියන්ගේ රූපය එකල ප්‍රදේශවාසී සැදැහැවත් ජනතාවට නුහුරු නුපුරුදු දසුනක් නොවී ය.

දකුණු පළාතේ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ගිරුවාගම දෙළොස් දහසට අයත් ගිරුවාපත්තුවේ බටහිර කෙළවරේ පිහිටි “කුඩාහිල්ල” නමැති පෞරාණික සුන්දර ගම් පියසක් වෙයි. සැදැහැවත් සොඳුරු මිනිසුන් වසන එම ගම් පියසේ විසූ ප්‍රභූ පරපුරකින් පැවතෙන දෙන්දියෝතිස් රත්නායක මහෝපාසක මහනාණන් ගේ හා දෝන සිසිලියානා මහෝපාසිකා මාතාව ගේ පුත්‍ර රත්නසක් ලෙස වර්ෂ 1923 සැප්තැම්බර් මස 28 වැනි දින කුඩාහිල්ලේ පඤ්ඤාසේකර නාහිමියෝ ජන්ම ලාභය ලැබූහ. ගිහි කළ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලැබුවේ බෙලිඅත්තේ පඤ්ඤානන්ද පාසලින් සහ කුඩාහිල්ල මහා විද්‍යාලයෙනි.

කුඩා කල සිට ම මහන් සැදැහැයෙන් ක්‍රියා කළ හෙයින් වර්ෂ 1936 ජූලි මස 31 වැනි දින රත්නාවල තපෝධනාරාමයේ දී උතුම් වූ ප්‍රච්ඡා භාවයට පත් කුඩාහිල්ලේ නාහිමියන් ගේ උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වූයේ උරුගමුවේ සුමනතිස්ස මාහිමි ය.

ප්‍රච්ඡාචාර්යවරුන් වූයේ උරුගමුවේ පඤ්ඤාසීහ මාහිමි සහ කුඩාහිල්ලේ පඤ්ඤාරංසි මාහිමි ය. පාර්වේණික අධ්‍යාපනය ලැබීම සඳහා මුලින්ම ඇතුළත් වූයේ මාතර ශ්‍රී සුදර්ශි පරිච්ඡේදස්ථානයට යි. ඉක්බිති ව කොළඹ මාලිගාකන්දේ විද්‍යෝදය මහ පිරිවෙනට ඇතුළත් වූ උන් වහන්සේ තව දුරටත් ස්වකීය ධර්ම ශාස්ත්‍ර හා ප්‍රාචීන භාෂා ඤාණය මත ව ප්‍රගුණ කර ගත්හ. එවකට එහි වැඩසිටි කුශාග්‍ර බුද්ධිමත් යතිවරයන් වහන්සේ වෙතින් ධර්ම ශාස්ත්‍රාධ්‍යයනය ලැබීමට තරම් කුඩාහිල්ලේ නාහිමියෝ භාග්‍යවත්ත වූහ. තදතත්තර ව විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් ව ශාස්ත්‍රවේදී උපාධිය ද හිමිකර ගත්හ. වර්ෂ 1945 ජූනි මස 12 වැනි දින වැලිතර මහා කප්පිත වලව්ව අසල මහදු තදියේ උදකක් බේප සීමා මාලකයේ දී අධිසීල සංඛ්‍යාත සුපරිසුද්ධෝපසම්පදාව ලැබූහ.

ඉක්බිති ව රජයේ පාසල් ගුරු සේවාවට එක් වූ කුඩාහිල්ලේ නාහිමි උරුගමෝක මහා විද්‍යාලය, බෙරලපනාතර විද්‍යාලය, ගන්දර මහා විද්‍යාලය, ගල්පමුණ මහා විද්‍යාලය සහ දෙමටපිටිය මහා විද්‍යාලයෙහි ධර්මාචාර්යයන් වහන්සේ තමක ලෙස ක්‍රියා කළහ. එසේම උරුගමෝක මහා විද්‍යාලයේ

කාලයෙහි හුදු අතු හා විදුලි පන්දම් එළියෙන් මහ පාචේ හා වෙල් නියර මතින් ධර්ම දේශනා සඳහා වැඩම වූ නාහිමියන්ගේ රූපය එකල ප්‍රදේශවාසී සැදැහැවත් ජනතාවට නුහුරු නුපුරුදු දසුනක් නොවී ය.

ජීවිතයේ වැඩිම කාලයක් කුඩාහිල්ලේ නාහිමිට සෙවණ දෙන්නේ උරුගමුවේ රත්නාවල තපෝධනාරාම ය යි. එම නිසාම එදා මෙදා තුර ප්‍රදේශවාසී ගිහි පැවිදි සියලුම දෙනා “රත්නාවල නායක හා මුදුරුවෝ” යන ගෞරවණීය සේම ආදරණීය නාමයෙන් උන් වහන්සේ හඳුන්වති. උන් වහන්සේ ගේ අනු තව වැනි ජන්ම දිනය නිමිත්තෙන් සැප්. 28 පෙ.ව. 9.00 ට ගැබ්නි මව්වරුන්ට ත්‍යාග ප්‍රදානයක් ද රාත්‍රී 7.00 ට ආශිර්වාද පූජාව ද පැවැත්වීමට නියමිත ව තිබුණි. සැප්. 29 පෙ.ව 8.30 සිට ප.ව. 3.30 දක්වා ලේ දන්දීමේ පින්කම ද රත්නාවල තපෝධනාරාමයේ දී පැවැත්වේ. තව ද දික්වැල්ල බනිගම රජයේ රෝහලේ කොරෝනා වාට්ටුවේ නේවාසික රෝගීන් වෙනුවෙන් 28 රාත්‍රී ආහාරය පිරිනැමීමට ද කටයුතු යොදා තිබුණි.

උරුගමුවේ අස්සි හිමි

බොදා පුවත්

ඉඩිබාගමුව කඳුලව ඓතිහාසික මැදිරිය රජමහා විහාරස්ථානයේ පෞරාණික සංඝාචාසයේ නවීකරණ කටයුතු නිම කොට ගෙවදීම සහ කුල දරුවකු සසුන්ගත කිරීමේ පින්කම සැප්තැම්බර් මස 22 වැනි දින පෙරවරුවේ ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ දියවඩන නිලමේ ප්‍රදීප් නිලංග දැල මැතිතුමා ඇතුළු සම්භාවනීය ගිහි පැවිදි පිරිසක ගේ සහභාගීත්වයෙන්, සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූල ව පවත්වන ලදී. මහනුවර මල්වතු මහා විහාරවාසී, කඳුලව මැදිරිය රාජමහ විහාරය, ඓතිහාසික දන්තූරේ රාජමහා විහාරය ඇතුළු විහාර ගණයේ අධිපති, කර්මවාහාචාර්ය, ධර්මාචාර්ය දන්තූරේ විපස්සි නාහිමිපාණන් වහන්සේ ගේ අනුශාසනා පරිදි මෙම පින්කම සිදු කරන ලදී. තව සාමණේර හිමියන් කළ අග්ගල මේධානන්ද නමින් සසුන්ගත විය.

ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් ගෙනඒම තුළින් ධෛර්‍ය උරුමය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කර ගත හැකි යි

උදාර පවිදි දිවියක පිය සටහන් ඔස්සේ මෙවර සාකච්ඡා මණ්ඩපයට වැඩම කරනු ලබන්නේ සියම් මහා නිකායේ මල්වතු මහා විහාර පාර්ශ්වයේ මිහින්තලා රජමහා විහාරාධිපති හා භාරකාර ආචාර්ය වළවාහරංගුණවැවේ ධම්මරතන නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ය

අප රටේ බුදු දහමේ ප්‍රභවස්ථානය වූ චේතනාසික මිහින්තලා රජමහා විහාරස්ථානයේ වැඩසිටින ඔබ වහන්සේට සුවිශාල ශාසනික කාර්යභාරයක් පවැරී තිබෙනවා. මෙවැනි වගකීම් සහගත කාර්යභාරයක නියැලීමට ගුරු හාමුදුරුවරුන් ගෙන් ලැබුණ ආභාසය මොන වගේ ද? නායක හාමුදුරුවන්,

වළවාහරංගුණවැව මිහින්තලයට බොහෝම සමීපව සම්බන්ධ වූණ ගමක්. ධීවුන්දසේකර මහමුදියන්සේලාගේ පුංචි රාළ සහ ඉරුගැල් බණ්ඩාරලාගේ රත්ඵනනා යන මගේ මව්පියන් ඉතාමත් ශ්‍රද්ධාවන්ත ගුණගරුක ආදරණීය මව්පිය දෙපළක්. මා ඇතුළුව සහෝදර සහෝදරියන් දස දෙනකු සිටි පවුලේ බාලම දරුවා වූණ මම මද්දුම බණ්ඩා යන ගිහි නාමයෙන් හඳුන්වනු ලැබුවා. වළවාහරංගුණවැවේ ශ්‍රී රතනපෝති නායක හාමුදුරුවන් වහන්සේ සහ නාමල්වැව රතනසාර නායක හාමුදුරුවන් වහන්සේ යන දෙදෙනාගේ ආචාර්යත්වයෙන් 1987 වර්ෂයේදී පැවිදි ජීවිතයට ඇතුළත් ව මහනුවර භාරස්පත්තුව විදුමිණ විද්‍යායතන පිරිවෙතින් ශාසනික අධ්‍යාපනය ලබා ගත්තා. උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා පාලි හා බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයට ඇතුළත් වෙලා ගෞරව ශාස්ත්‍රවේදී උපාධිය හැදෑරුවා. ඒ අතරතුර ඉංග්‍රීසි භාෂාව ඇතුළුව තවත් භාෂා කිහිපයක් ඉගෙන ගැනීමට කටයුතු කලා. ඒවගේම එංගලන්තය අමෙරිකාව, යුරෝපය ඇතුළු රටවල් 80කට වැඩි ප්‍රමාණයකට වැඩම කලා. එහිදී භාෂා දැනුම වර්ධනය කර ගන්නා ගමන් ධර්ම ප්‍රචාරක කටයුතු සඳහා සහභාගි වූණ. ඉන්දියාවේ බරණැස සංස්කෘත විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ශාස්ත්‍රපති උපාධියත්, ආචාර්ය උපාධියත් ලබා ගැනීමට කටයුතු කලා. 1990 මැයි මස 14 වැනිදින උපසම්පදා පුණ්‍ය කර්මය සිදු වූණ බවත් මේ අවස්ථාවේදී ගෞරවයෙන් සිහිපත් කළ යුතු යි. ඒවගේම 1938 වර්ෂයේ සිට 1991 වර්ෂය දක්වා මිහින්තලා රජමහා විහාරස්ථානයේ ආධිපත්‍ය උසුලමින් වර්තමාන තත්ත්වය දක්වා පවත්වා ගෙන එනු ලැබුවේ වළවාහරංගුණවැවේ ශ්‍රී රතනපෝති නායක හාමුදුරුවන් වහන්සේ විසින් බව කතාවේදී ව මේ අවස්ථාවේදී සිහිපත් කළ යුතු යි. ගුරු හාමුදුරුවන් වහන්සේගේ ගුරුහරුකම් හා එම යනිවර දැනුම, ඒ හඬ පෞරුෂත්වය, දේහධාරිත්වය, සාප්පටිපත්ත ගුණය වගේම අටලෝ

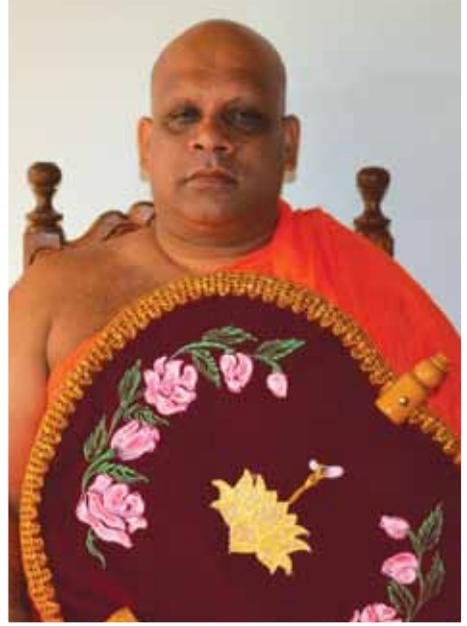
දහමට කම්පා නොවී සිටීම යන සියලු දේ උත්වහන්සේගේ ආභාසයෙන් ලබා ගත් හික්ෂුත්වයට උරුම වූ ගුණාංගයන් තුළින් පැවිදි ජීවිතය වඩාත් ආලෝකවත් වීමට හේතු වූණ බව ගෞරව බහුමානයෙන් කතාවේදී ව සිහිපත් කරනවා.

ශාසනභාරධාරී ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් ඔබ වහන්සේ සිදු කළ සුවිශේෂී ශාසනික සේවය පිළිබඳ ව කෙටි සඳහනක් කරන්න හාමුදුරුවන්,

නායක හාමුදුරුවන් වහන්සේගේ අපවත්වීමත් සමග මිහින්තලා රජමහා විහාරස්ථානයේ විහාරාධිකාරී වශයෙන් මට තවදුරටත් ශාසනික සේවයෙහි නිරත වීමට සිදු වූණ. 2012 වර්ෂයේ සිට මිහින්තලා රජමහා විහාරාධිපතිත්වය හා භාරකාරත්වය උසුලමින් වර්තමානය දක්වා එම ශාසනික සේවය සිදු කරගෙන යනවා. ඒවගේම අතීත, වර්තමාන, අනාගත වශයෙන් සම්බුද්ධ ශාසනය ආරම්භ වූණේත් මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ වැඩම කළ මේ මහා පරම පූජ්‍ය නිසි බිමක් වූණ චේතනාසික මිහින්තලා විහාරස්ථානයේදී ම යි. අතිපූජ්‍යීය දළදා වහන්සේ, ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ ඇතුළු අටමස්ථාන, සොළොස්මස්ථාන සියල්ලට ම ආරම්භක ස්ථානය වූණේ මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ මිහින්තලයට වැඩමවීම යි. පොසොන් මහා පින්කම රාජ්‍ය පොසොන් මහා පින්කමක් බවට පත්කිරීමට මම විශාල කැප කිරීමක් කලා. බොහෝ දේ මල් යහනාවන් උඩින් ලබා ගත් දේ නොවෙයි. බොහෝ තර්ක විතර්ක කරමින්, බොහෝ දෝෂාරෝපණයන්ට මුහුණ දෙමින් තුන් කාලයට අවශ්‍ය වන ආකාරයට ශාසනික මෙහෙවර සිදු කලා. ලංකාවේ පළමු පෙරහර වූණ මිහිඳු මහා පෙරහර රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ඇතිව සිදු කිරීමට මේ වන විට ගැසට් කර තිබෙනවා. සීමා නිර්ණය කරමින් හරියටම අවසන් කර නොමැති වුවත්, මිහින්තලා පූජා භූමිය ජාතික උරුමයක් බවට ප්‍රකාශයට පත්කර තිබෙනවා. වජ්‍රමස පුර අටවක පොහොය දින මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණය සිදුවීම රජ දවසේ මහා ඉහළින් සිදු කරමින් ප්‍රකාශයට පත් කොට තිබෙනවා. ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේත්, පොඩි හාමුදුරුවන් වහන්සේගේත් සහයෝගය ඇතිව මිහිඳු පරිනිර්වාණ පින්කම ගේ කැපවීමෙන් සිදු කරගෙන

ගියා. 2019 වර්ෂයේදී රාජ්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ සිදු කළ මිහිඳු පරිනිර්වාණ පින්කම රජ දවස හා සමාන ව සිදු කළ පින්කමක් බවට මට දැනෙනවා. 2020 වර්ෂයේදී අතිගරු ජනාධිපතිතුමා අරමුණ කළ මිහිඳු මහා සෑය වෛත්‍ය මේ වන විට ඉදිකර ගෙන යනවා. ලබන වසරේදී එම ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කර ගැනීමට අප අපේක්ෂා කරනවා. මිහිඳු ගුහාවට යන පියගැට පෙළ, ධාතුමන්දිරය, බෝධිය වටා ඉදිවන රත්වැට මළුව පිළිසකර කිරීම, විශාල ධර්ම මණ්ඩපයක්, භාවනා කිරීමට විශාල ධර්ම ශාලාවක්, ආදී විහාරාරාමයන් සකස් වෙමින් පවතිනවා.

ඒවගේම ලෝකයේ පළමු අභය භූමිය, පළමු රෝහල, මිහින්තලා මහා සෑයේ මළුව, පියගැට පෙළ, ලෝකයේ පැරැණි ගහකොළ, ඖෂධ වර්ග, සනා සිවුපාටා ආදී සියල්ල ම සංරක්ෂණය වෙනවා. පෙර පාසල්, ශිෂ්‍යත්වය, සාමාන්‍ය පෙළ, උසස් පෙළ, සරසවි දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු වෙනුවෙන් වගේ ම ගැබ්නි මව්වරුන් වෙනුවෙන් බොහෝ දෙනාගේ සහයෝගය මත සමාජ සත්කාරක සේවා සිදුකරනු ලබනවා. ප්‍රදේශයේ ජනතාව වෙනුවෙන් ජන පවුර, තරුණ පවුර, වැඩිහිටි පවුර ආදී වශයෙන් සුභ සාධන කටයුතු සිදු කරනවා. විහාරස්ථාන ගණනාවක ආගමික, සාමාජික, ශාසනික සංවර්ධන කටයුතු සිදු කර ගෙන යන අතර, ප්‍රදේශයේ දරුවන්ගේ දහම් අධ්‍යාපනය සඳහා දහම් පාසල් පවත්වා ගෙන යනවා. තවදුරටත් සසුන් කෙන බබළවන බලාපොරොත්තුවෙන් බුද්ධ පුත්‍රයන් වහන්සේ පනස් තමක් පමණ සම්බුද්ධ ශාසනයට දායාද කිරීමට කටයුතු කර තිබෙනවා. මිහින්තලා කඳු මුදුන, විහාරය අංග සම්පූර්ණ කරමින් අනාගත ලෝකයට දායාද කිරීමටත්, බණ භාවනා කිරීමට සුදුසු පරිදි කැලෑව සකස් කරමින්, සනා සිවුපාටා පවා ආරක්ෂා වන ආකාරයට කටයුතු කිරීම ප්‍රධාන පරමාර්ථය යි. **ජාතික, ආගමික, ශාසනික වශයෙන් තනතුරු හොඳවමින් සමාජයේ ක්‍රියාශීලී ව වැඩ සිටින ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් නූතනයේ පැන නැඟී ඇති බෞද්ධ ඉතිහාසය විකෘති කිරීම, ධර්මයට වැරදි අර්ථකථන සැපයීම, චේතනාසික සිද්ධස්ථාන විනාශ කිරීම වැනි ක්‍රියාදාමයන් වළක්වා ගන්නට**

ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳ යම් කෙටි පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න නායක හාමුදුරුවන්,
විවිධ කණ්ඩායම්, කල්ලි එකතුවෙලා විශේෂයෙන් ත්‍රිපිටකය විකෘති කිරීම අපි දැක්කා. උගත්, වියත්, බුද්ධිමත්, බහුශ්‍රැත, වයෝ වෘද්ධ, නපෝ වෘද්ධ, ගුණ වෘද්ධ ත්‍රිපිටකය පිළිබඳ මනා දැනුමක් තිබෙන බොහෝම සංවර භාවයෙන් කටයුතු කරන ඉවසීම ප්‍රගුණ කළ මහා යනිවරයාණන් වහන්සේගේ අවවාද අනුශාසනා ලබා ගැනීම යෝග්‍ය යි. වැරැදි අර්ථකථන සමග විශේෂයෙන් ජනතාව භෞතික ව හෝ මනංකල්පිත තැනකට වැටීල සිටිනවා. අපේ ජනතාව බුද්ධිමත් විය යුතු යි. මේ ලෝකයේ දියුණු සමාජයක වගකීම් විරහිත ව කටයුතු කිරීම කාලෝචිත නැහැ. මථ්‍යා දුෂ්ටිය වෙනුවට තමයි මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ අප සමස්ත දුෂ්ටිකයන් බවට පත් කළේ. පූජ්‍යීය වස්තූන් මුල් කර ගෙන කටයුතු කරන ලෙස උත්වහන්සේ බුද්ධ දේශනාවන් සමග දේශනා කලා. එනිසා කෙනෙක් කියන පලියට නොවෙයි, කල්පනා කරල නුවනින් යුතුව බුද්ධිමත් ව කටයුතු කිරීම කාලෝචිත යි. අපිට තිබෙන එකම දහම වගේම අපේ ගුරුවරයා ත්‍රිපිටකය යි. ඇතැම් පුද්ගලයන් බොහෝ වෙහෙර විහාරස්ථාන විනාශ කිරීම පිළිබඳ කළ කිරීම් ඇති වෙනවා. ඒ සඳහා නීති රීති ගෙනවිත් සංරක්ෂණය කිරීම කළ යුතු යි. ලෝකයේ කිසිම රටක මෙවැනි විස්මිත නිර්මාණ නැහැ. ඒවා විනාශ කිරීමෙන් වළකින්න අවශ්‍ය යි. අවුරුදු දහස් ගණනක් මේවා ආරක්ෂා කළ යුතු යි. ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් ගෙන ඒම තුළින් බෞද්ධ උරුමය නිසි පරිදි කළ මනාකරණය කර ගත හැකි යි.

බුදුසරණ

35, ඩී. ආර්. විජයවර්ධන මාවත, ලේක්හවුස් - කොළඹ.
වැලිගොත් - 2429598, 2429429 ෆැක්ස් - 2429329, 2449069

බිහර අව අවක 2021.09.29

සතුව හා දුක

ගෙවෙන සෑම මොහොතකම අපි ජීවිතයේ සතුව බලාපොරොත්තු වෙමු. දුක පිළිකෙව් කරමු. ඒ සාමාන්‍ය මිනිසා ගේ හැටිය. එහෙත් සොබාදහමේ හැටි ඊට වෙනස්ය. සතුව නාවකාලිකය. දුක ද නාවකාලිකය. වෙනස් වන්නේය. දුකක් නොවන්නට නම් සතුව වෙනස් නොවී තිබිය යුතුය. එහෙත් එසේ වන්නේ නැත. දුක නැති කරන්නට නම් ඉපදීම ම නැති කළ යුතුය. දුක නැති අමා නිවන සොයා යන ඒ ගමනේදී අප සතුවත් ජීවත් විය යුතුය. එය ඉබේ ලැබෙන්නේ නොවේ. උත්සාහයෙන් ලබා ගත යුතු වේ.

බෞද්ධයා ගේ හස්තසාර ග්‍රන්ථය වන ධම්මපදයේ සතුවත් ජීවත් වන මග අපට අපුරුවට විස්තර කොට දී තිබේ.

ඉධ මෝදනි පෙච්ච මෝදනි - කතපුඤ්ඤෙ උභයන්ථ මෝදනි

සෝ මෝදනි සො පමොදනි - දිස්වා කම්ම විසුද්ධිමත්තනො එසිත් කියැවෙන්නේ පිත් කළ පුද්ගලයා මෙලොව දී සතුව වන බවය. පරලොව ද සතුව වන බවය. තමන් ගේ පිරිසුදු කර්මය දැක සතුව වන බවය. වෙසෙසින් සතුව වන බවය. සතුව බලාපොරොත්තු වනවා නම් අප යා යුතු ඒ මගය. සැබැවින්ම අප මිනිසක් බවක් ලැබ, දුර්වල නොවූ අහපසහ ඇතිව ජීවත් වීම ම සතුවකි. ඒ සතුව ලබන්නට අප සසර පුරා බොහෝ පිත් පුරන්නට ඇත. තව දුරටත් සතුව බලාපොරොත්තු වනවා නම් අප කළ යුතු පිනෙන් පොහොසත් වීමය. පව් අත හැරීමය.

පස් පව් කිරීම, දස අකුසලයන් කිරීම පාපී ක්‍රියාකාරකම්ය. එම ක්‍රියාකාරකම් හි ස්වභාවය ම අපිරිසුදු බවය. විපාක දුක් සහිතය. ශෝකීය. ජීවිත කාලය පුරාම පව් කළ පුද්ගලයාට සිතට නිදහසක් නැත. ඔහු තිරන්තරයෙන් ඒ ගැන පසුකැවීමට පත් වේ. බියට පත් වේ. සමාජයෙන් ද ඔහුට ගැලවීමක් නැත. පව්කාරයා යන අන්වර්ථ නාමයෙන් සමාජය විසින් ඔහු පිළිකෙව් කරනු ලබයි. මෙවැනි තත්වයකදී කවර නම් සතුවක් ද? කවර නම් සැතපීමක් ද? බුදු මග යන බෞද්ධයා එවැනි නොවේ. හෙතෙම තිරන්තරයෙන් ම සතුවත්, සැහැල්ලුවෙන් ජීවත් වන පුද්ගලයෙකි. අනෙක් අතින් ඔහු සසර පිත් කළ කෙනෙකි.

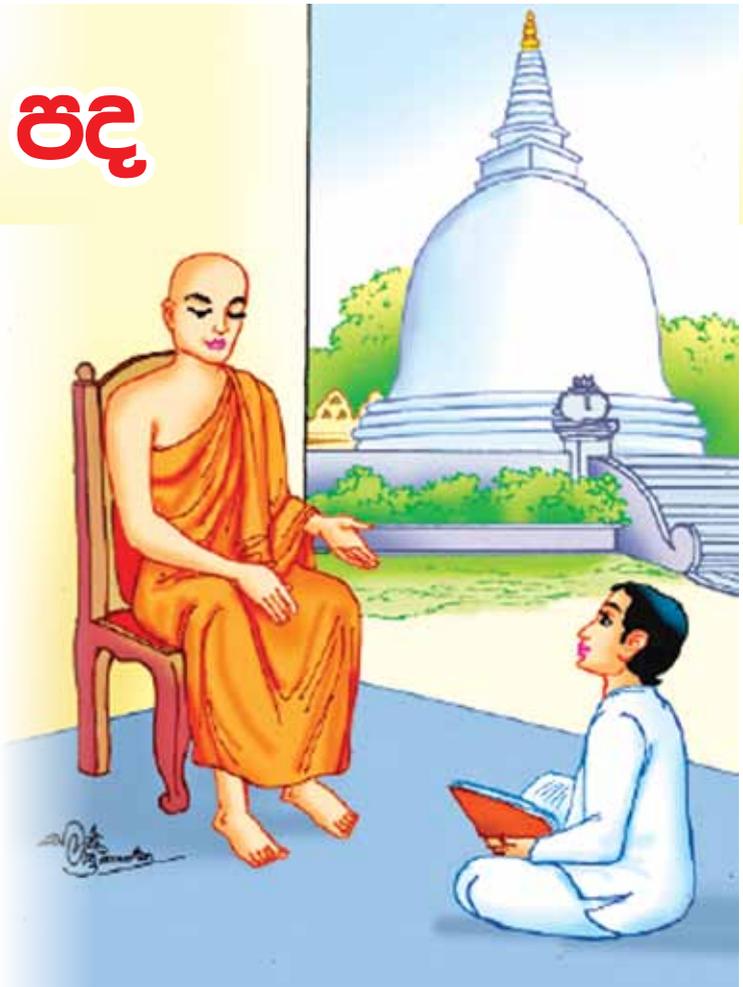
ඔහු පව් පිළිකෙව් කරයි. සතුන් මැරීම, සොරකම, කාමය වරදවා හැසිරීම, බොරුව, සුරා පානය තුළ රැස් වන පාපයේ විපාකය දුක ම මිස සතුවක් ගෙන නොදෙන බව හේ දනී. ජීවිතය අප්‍රිය සහගත කරන පස් පව්න් වලකින ඔහු වෙත, පසුපසින් එන සෙවණැල්ල සේ සතුව ලගා වේ.

දානය, සීලය, භාවනාව, පින් දීම, පින් අනුමෝදන් කිරීම ආදී දස පින් කිරීමටත් තුන් දෙරිත් සිදු කරන උතුම් පින්කම්ය.

ඒ තුළ ලැබෙන්නේ සැහැල්ලුව හා සතුවය. මෙලොවට පමණක් නොවේ. මතු බවයට ද ඒ සැතපීම තමන්ට හිමි වේ. බොහෝ දෙනෙක් පුරුදු ව සිටින්නේ තමන් ගේ දුකට, නොසතුවට, සැතපීමක් නැතිකමට අනුන්ට දෙස් පවරන්නටය. එහෙත් තමන් ගේ සැතපීම තීරණය කරන්නේ තමන් මිස අනුන් නොවේ. පව් රැස් කර ගන්නේ තමන් මිස අනුන් නොවේ. ඊර්ෂ්‍යාව, වෛරය, ක්‍රෝධය, පලිගැනීම ආදී සිතිවිලි සේම අකුසල සිතිවිලි මගින් මෙහෙයවන ක්‍රියාකාරකම් ද තමන් පව් ගොඩකට ඇද දමයි. දහමට අනුව සිතනවා නම්, ඒ සිතිවිලි පාලනය කර ගැනීම අපහසු නොවේ. එහෙයින් තමන් තුළ ම ඇති කර ගන්නා ස්ථිර අධිෂ්ඨානයක් තුළ තමන් ගේ සැතපීම උදා කර ගන්නට උත්සාහ කළ යුතු වේ. ඒ මාර්ගය යහපත් කිසිවෙක් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නක් නොවේ. ඒ තුළ ලැබෙන්නා වූ උදාර පලය සැතපීම, සතුවමය.

අටසිල් පද

බෞද්ධ රටවල බැතිමතුන් පුරුදුව ඇත්තේ පුන් පොහෝ දිනවල හා සෙසු පොහොස දින වැනි විශේෂ දිනවල අටසිල් සමාදන් වීමටය. සැදැහැවත්තු උදෑසනින් විහාර ආරාම වෙත පැමිණා සිල් සමාදන් වී මුළු දවස ම එහි ගත කරති. අටසිල් සමාදන් වීමෙන් ඔවුන් ගේ ඵලිනෙදා ජීවිතයේ ඉදිරිපත්වන භෞතික හා චිත්ත ඉල්ලුම්වලින් වෙන් වී සිටිය හැකි වේ. අටසිල් සමාදන් වීමේ පරමාර්ථය නම් විවේකය, සන්සුන් බව වඩා ගනිමින්, සිත පුහුණු කරමින් තමා ගේ ආධ්‍යාත්මික වර්ධනය ලබා ගැනීමයි.

සිල් සමාදන් වන කාලය තුළදී බණ පොත් කියවීමෙන්, ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීමෙන්, භාවනාවේ යෙදීමෙන් ආරාමයේ ආගමික වැඩට සහාය වෙමින් කල් ගෙවති. පසුදා උදෑසන අටසිල් මිදී පත්සිල් ගැනීමෙන් පසු ඔවුන් ගේ සාමාන්‍ය ජීවිතය ඇරඹීමට වස් ගේ දෙර බලා ආපසු එති. අටසිල් සමාදන් වීමෙන් අදහස් කරන්නේ මෙවන් වැළකීම්ය. සතුන් මැරීම, සොරකම, කාමයේ වරදවා හැසිරීම, මුසාවාදය, මත්පැන්, හිරු අවරට හැරීමෙන් පසු ආහාර ගැනීම, තැටුම් ගැයුම් වැයුම් අයෝග්‍ය දර්ශන මල්දම් සුවද විලවුන් ආලේප ඇ අලංකාර විචිත්‍ර දෑ පරිහරණය, උස් සුව පහසු අසුන් හි හිඳීම් ආදිය යි.

ඇතැම් අයට මේ ශික්ෂාපදවලින් ඇතැම් ශික්ෂා පදයක වැදගත්කම අවබෝධ කර ගැනීම දුෂ්කර වී ඇති බැව් පෙනේ. ඔවුන් සිතන්නේ

අතැම් අයට මේ ශික්ෂාපදවලින් ඇතැම් ශික්ෂා පදයක වැදගත්කම අවබෝධ කර ගැනීම දුෂ්කර වී ඇති බැව් පෙනේ. ඔවුන් සිතන්නේ බෞද්ධයින් හැටුම්, වැයුම්, සිතමාව, සුවද විලවුන්, විසිතුරු ආහරණ ආදී සුව පහසු දෑ කෙරෙහි විරුද්ධ බවකි.

බෞද්ධයින් තැටුම් ගැයුම්, වැයුම්, සිතමාව, සුවද විලවුන්, විසිතුරු ආහරණ ආදී සුව පහසු දෑ කෙරෙහි විරුද්ධ බවකි. සෑම ගිහියකුම එවැනි දෑ කෙරෙහි වෙන්විය යුතු යැයි කිසිදු තිතියක් බුදු සමයේ කො නැතක වත් සඳහන් වී නොමැත. එවන් දෙයින් වැළකීම තෝරා ගනු ලබන්නේ සැදැහැවත් බෞද්ධයන් අටසිල් සමාදන් වන කෙටි කාලයේදී ස්වයං හික්මීමේ මාර්ගයක් ලෙසය. එයට ප්‍රධාන හේතුව ඊතියා සංග්‍රහයන් ගෙන් විචිත්‍ර කරණයෙන් ඉවත්වීම නිසා ඉන්ද්‍රියයන් ඉතා කෙටි කාලයකට නිසංසල කිරීමටත්, ඒ අනුව සිත ඉන්ද්‍රියයන්ට වහල් නොවී පුහුණු කර ගැනීමටත් හැකිවීමය. ආදාර සංග්‍රහයන් සිතෙහි අනුරතිය වඩවයි. ඒ මගින් ඇතිවන චිත්තවේග පුද්ගලයා ගේ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට බාධා පමුණුවයි. එවන් සංග්‍රහාදියෙන් යම් කිසි අවස්ථාවල වැළකී සිටීමට තැත් කිරීමෙන් තම දුර්වලතා ජය ගැනීමත්, තමා පාලනය කර ගැනීම පුළුල් ලෙසින් පුහුණු වීමත් නිසා ප්‍රගතියක් ඇති වේ. බෞද්ධයෝ ප්‍රීති සම්භාෂණ ප්‍රතික්ෂේප නොකරති. පත්සිල් හෝ අටසිල් සමාදන්වීම අවංක සිතින් කරන්නේ නම්, එය නිශ්චිත පුණ්‍ය ක්‍රියාවකි. එයින් මහත් වූ ප්‍රතිලාභයක් මෙ ලොව හා පරලොව සඳහා ගෙන දෙයි. එබැවින් සෑම පුද්ගලයකුම හැකි සෑම අවස්ථාවක ම අවබෝධයෙන් යුතුව සිල් සමාදන්වීමට තමන්ට හැකි තරම් උත්සාහ ගත යුතුය.

කේ. ශ්‍රී ධම්මානන්ද නාහිමි

ජීවිතයේ ලස්සන ම කාලය කුමක්ද කියලා ඇසුවොත්, බොහෝ දෙනෙකුගේ පිළිතුර වන්නේ ඒ, තරුණ කාලය බවයි. එය බොහෝ විට නිවැරදි පිළිතුරක්. එහෙත් තරුණ ජීවිතයක් අවාට ගියාට ලස්සන වන්නේ නෑ. ඒ සඳහා පසුරා ගත යුතු ගුණාංග තිබෙනවා. හොඳ දේ, හරක දේ තෝරා බේරා ගන්නට හැකි වීම එහිදී ප්‍රධාන යි.

විවිධ සංස්කෘතීන් හා සිරිත් විරිත් මිශ්‍ර වීම නිසාත්, සිතේ පහලවන කෝපය, ඊර්ෂ්‍යාව, ලෝභය, ආශාව ආදී ආවේග පාලනයකින් තොරවීම නිසාත් තරුණ වයස බොහෝ විට වැරදි මග යනවා.

බුදු දහමේ මේ ආවේග හඳුන්වා දී තිබෙන්නේ කෙලෙස් හැටියට යි. මේ සියල්ල ම මොහොතෙක්, මොහොතක් පාසා වෙනස් වන ලෝකයේ මම, මගේ කියා වෙනස්වීම අමතක කර කටයුතු කිරීම මෝහය යි. මෙන්න මේ මෝහය සියලු ආවේගවලට මූලික ම හේතුවයි. මේ සියලු කෙලෙස්වල වර්ධනය අපේ ජීවිතයේ දුක් පිණිස හේතුවනවා. ඒවගේ ම මේ කෙලෙස් පාලනය කරනවා නම්, තැනි කරනවා නම් එය සැප පිණිස හේතු වනවා.

සිතේ ඇතිවන කෙලෙස් හඳුනාගෙන යම් පාලනයකට යටත් කළ හැකි නම්, ඒ කෙලෙස් ආවේග බවට පත් වන්නේ නෑ... සිරකරුවන් ගැන සිතමු. ඔවුන්ගෙන් බොහෝ පිරිසක් විවිධ ආවේගකාරී ක්‍රියාවන්ට යොමු වූ අයයි. ඔවුන් ආවේගකාරී ක්‍රියාවන්ට යොමු වන්නේ එහි ඇති ආදිතව දැන හෝ තොදන ද විය හැකියි. රාග, ද්වේෂ ආදී මනුෂ්‍යයාගේ සිතේ පහලවන සිතිවිලිවල හට ගැනීමට හේතුව මෙන් ම, ඒවායේ ඇති අතිත්‍ය ස්වභාවය ද, ඒ සිතිවිලිවලට ගොඩනැගීමට ඉඩදීමෙන් ඇතිවන හානිකර ස්වභාවය ද මැනවින් තේරුම් ගැනීමෙන් මේ කෙලෙස් සිතිවිලිවල ක්‍රියාකාරීත්වය

අඩු කිරීමක් හා නිවීමක් ඇතිකර ගත හැකියි.

දැන් දැන් බොහෝ දෙනෙක් කතා කරන තරුණ අසහනයට ද මේ ආවේගකාරී සිතිවිලි හේතුවනවා. කිසියම් යන්ත්‍රයක් වැරදි ආකාරයට ක්‍රියාත්මක කළේ නම්, එය ක්‍රියා විරහිත වන්නට පුළුවන්. එසේත් නැති නම් සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වන්නට පුළුවන්. අපගේ සිතේ හට ගන්නා වූ සිතිවිලි වැරදි ආකාරයට හැසිරවීමෙන් සිදුවන්නේ ද මේ දෙය ම යි. ඒ කියන්නේ වැරදි සිතිවිලිවලින් අපගේ මනස දුර්වල වීමයි. අසහනයට, මානසික රෝග හා මානසික විකෘති ස්වභාවයන්ට ලක්වීම යි. එසේත් නැති නම් ජීවිතය සම්පූර්ණයෙන් ම කඩා වැටීමයි.

නිරෝගී බව මහා ලාභයක් බවයි ධර්මයෙහි සඳහන් වන්නේ. ලෙඩ දුක් ඇති විට ජීවිතය මොන තරම් දුෂ්කර ද යන්න වටහා ගන්නට අපගේ අත්දැකීම් වුව ද ප්‍රමාණවත්. රෝගී බව කියන්නේ අපගේ සිරුර ලෙඩ වීම පමණක් නොවේ. සිත ද නිරෝගී වන්නට ඕනෑ. සිත ලෙඩ වූණෙන් කිසිදු කාර්යයක් නිවැරදිව කර ගන්නට නොහැකි යි. කණ කැස්බෑවා විය සිදුරෙන් අහස බලන්නේ මොන තරම් කලාතුරකින් ද? එය සිතා ගන්නට පවා අපහසු යි. මිනිස්

අසංවර තරුණයා හරියට කිඩාරම් මලක් වගේ. ඉන්න ගිටින තැනත් දුර්ගන්ධවත් කරනවා. තරුණයාගේ බැල්ම පවා රාගික නොවිය යුතුයි. තරහවෙන්, වෛරයෙන් පිරී නොතිබිය යුතුයි. තම මව වැනි හැගීමකින් ඕනෑම කාන්තාවක් දෙස බලන්නට තරුණයාට හැකි විය යුතුයි. සොහොයුරන්, සොහොයුරියන් දෙස බලන අයුරින් සම වයස් කණ්ඩායම් දෙස බැලිය යුතුයි. ඇඳුම පැළඳුම, ආහාර, නිවාස, බෙහෙත් ආදී මූලික අවශ්‍යතාවයන් ගි තියම තේරුම හඳුනා ගත යුතුයි.

ජීවිතයක් ලැබීමත් ඒ වගේ. ඉතාමත් අපහසු යි. එසේ අපහසුවෙන් ලද මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයෙන් එලයක් ලබන්නට නම්, මනසේ නිරෝගී බව ඕනෑම යි. තරුණ වියේ කාසික ව මෙන් ම, මනස ද දුක් දෙමින් සිටින්නේ හැකි නම් ඇත් කොට නිවැරදි මානසික සන්තෘප්තියක් ලැබිය යුතුවනවා.

කාසික ශක්තිය පවතින තරුණ වයසේ දී ඉන්ද්‍රිය

සුවඳුවත් ජීවිතය දුර්ගන්ධවත් කර ගන්නේ කුමට ද?

අසංවර නම්, තමන්ට විතරක් නොවෙයි, සමාජයේ අන් අයටත් මහත් විපතක් ගෙන දෙනවා. අසංවර තරුණයා හරියට කිඩාරම් මලක් වගේ. ඉන්න ගිටින තැනත් දුර්ගන්ධවත් කරනවා.

තරුණයාගේ බැල්ම පවා රාගික නොවිය යුතුයි. තරහවෙන්, වෛරයෙන් පිරී නොතිබිය යුතුයි.

තම මව වැනි හැගීමකින් ඕනෑම කාන්තාවක් දෙස බලන්නට තරුණයාට හැකි විය යුතුයි. සොහොයුරන්, සොහොයුරියන් දෙස බලන අයුරින් සම වයස් කණ්ඩායම් දෙස බැලිය යුතුයි. ඇඳුම පැළඳුම, ආහාර, නිවාස, බෙහෙත් ආදී මූලික අවශ්‍යතාවයන් ගි තියම තේරුම හඳුනා ගත යුතුයි.

ආහාරය අවශ්‍ය වන්නේ අපගේ බඩගින්න නිවාගෙන ජීවිතය පවත්වා ගැනීමට නම්, ඇයි තවත් කෙනෙකුගේ දේ සොරකම් කොට, ජීවිත විනාශ කොට, සිතකට ගිත් දර දී අපගේ බඩගින්න නිවා ගැනීමට කටයුතු කරන්නේ? එය අමනුෂ්‍ය ගතියක්. ඇතැම් තීර්ඪ සත් සතුන් අනුත් ගේ දේ උදුරා ගෙන තකවා. ඇයි අප ඒ තත්වයට වැටෙන්නේ.

ඉවසීම උතුම් ගුණයක්. එහෙත් ඉවසිය යුත්තේ තරහවෙන් හා වෛරයෙන් නොවේ. යම් පුද්ගලයෙක් තමන්ට කිසිවක් කර කියා ගත නොහැකි අවස්ථාවක අමතාපයෙන් හා තරහවෙන් ඉවසනවා. ඒ ඉවසීම උතුම් ඉවසීමක් වන්නේ නෑ. ඉවසීම පුරුදු කළ යුත්තේ මෙහි සිතකින්. එසේත් නැති නම් මධ්‍යස්ථ වූ සිතකින්. තරහෙන් හා වෛරී සිතක් යුතුව, ඉවසන බව බාහිරට පෙන්නුවත් සැබෑවට ම ඒ පුද්ගලයා අභ්‍යන්තරයෙන් බොහෝ ජීවිත විඳින්නක් බවට පත් වෙනවා.

පස මිතුරන් ඇසුර ද, නොමනා ස්ථානයන්හි අවේලාවන්හි හැසිරීම ද තරුණ ජීවිතයකට පුරුදු විය යුතු යහ ගුණයන් නොවේ. සමාජයේ බොහෝ යහපත් තරුණ දරුවෝ නොමනා ඇසුර නිසා විනාශය ලඟා කර ගෙන තිබෙනවා.

සිත පෙළන ජීවිතයකදී, අකුසල සිතිවිලි පාලනයට සමඵ විදර්ශනාව වැනි භාවනාවකට යොමුවිය හැකියි. භාවනාවෙන් සිදු වන්නේ අකුසල සිතිවිලි බැහැර වී කුසල සිතිවිලි වැඩි වීමයි. සමාජයේ බොහෝ අයෙක් භාවනාව නිසා තරුණ ජීවිතය අකර්මණ්‍ය වේ යැයි සිතනවා. එය ඉතාමත් වැරදි ආකල්පයක්. හවතාවෙන් මනා සිහි නුවණක් පිහිටනවා. මනා සිහි නුවණක් යුතු තරුණයා හැබෑවට ම ප්‍රසන්නයි. ඒ තුළ ඉගෙනීම, රැකියාව, වගේ ම පවුල් ජීවිතයත් සැබෑවට ම ප්‍රසන්න ව, සුන්දර ව ගත කිරීමට ලැබෙනවා.

පෝය ලබන සහ ගෙවෙන අයුරු

බිහර අව අවක	බිහර අමාවක
සැප්තැම්බර් 28	ඔක්තෝබර් 05
අගහරුවාදා අපරභාග	අගහරුවාදා අපරභාග
18.16 අව අවක ලබා	19.04 අමාවක ලබා 06
29 වන බදාදා අපරභාග	වන බදාදා අපරභාග
20.29 ගෙවේ. බදාදා සිල්	16.35 ගෙවේ බදාදා සිල්

පින් දහමි කරන්න දුෂ්කරතම බාධාවක් කර ගන්න එපා

අද අප මුහුණ දෙන ආර්ථික රටාවක් එක්ක බොහෝ විට මුද්‍රණය ලැබෙන්නේ මුදලට. අධ්‍යාපනය වේවා, නිවසක් තැනීමේ දී වේවා, උදව්වක් උපකාරයක් ලබා ගැනීමේ දී වේවා සෑම දෙයකට ම මුදල් ඕනෑ. මේ විදිහට සෑම දෙයකට ම මුදල් අවශ්‍ය නිසා පින් දහමක් කරන්නේ මුදල් ඕනෑ කියා බොහෝ දෙනෙක් සිතනවා.

ඇත්තටම පින් දහම කරන්න මුදල් ඕනෑ ම ද? ඒ ගැන සිතන්නට පළමුව පින් ක්‍රියා කියන්නේ මොනවාද කියලා දැන ගන්න ඕනෑ. දැන්දීම, අනුන්ට උදව් උපකාර කිරීම, සිල් රැකීම, පංච සීලය ආරක්ෂා කිරීම, තෙරුවන් සරණ යෑම පින් රැස්වන ක්‍රියාවන්. එලෙස ම යම් යම් සමාජ සේවා කටයුතු වලදීත්, මං මාවත් ඉදිකිරීම, ලිං පොකුණු, වැසිකිලි ආදිය තැනීම, ගිලනුන්ට උපස්ථාන කිරීම, මව්පියන් පෝෂණය කිරීම, අසරණයන්ට උදව් කිරීම ආදියෙන් අප පිනෙන් පොහොසත් වනවා. මෙහිදී වඩාත් වැදගත් වන්නේ පින්කම් කිරීමේදී කර්මය හා කර්මඵලය පිළිබඳ විශ්වාසය ඇති ව අවබෝධයෙන් කිරීමයි.

ඒවිනසේ සෑප බලාපොරොත්තු වනවා නම් පින් කරන්නට ම ඕනෑ. විමාන වන්දි කතා ඒ සඳහා අපට උදාහරණ සපයමින් පින් කරගෙන තිබෙන්නේ කවුද? ඒ කෙසේද කියා පැහැදිලි කර තිබෙනවා. එසේ සම්පූර්ණයෙන්ම පින්, පින්කම් වශයෙන් කරගෙන තිබෙන්නේ පිරිසුදු චේතනා තිබූ අයයි. මුදල් තිබූ පමණින්, පින් කළ පමණින් ඒ පින් මහත් ඵල මානිශංස ලෙස රැස්වන්නේ නැහැ. ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකීම, සොරකමින් වැළකීම, වැරැදිකාම සේවනයෙන් වැළකීම, බොරුකමෙන් වැළකීම, කේළාම් කීමෙන් වැළකීම, හිස් වචනයෙන් වැළකීම, පරුෂ වචනයෙන් වැළකීම මේ ආදී සියල්ල පින් ය. මේ පින් සපුරා ගන්නට මුදල් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ.

ඒ වගේම අත්සතු දෙයට ආශා නො කිරීමත් පින්කම්. එය ඉතා දියුණු මානසික මට්ටමක්. අනුන්ට ද්වේශ නොකිරීම, මිථ්‍යා දෂ්ටියෙන් මිදීම සහ සම්මා දිට්ඨියෙන් යුතුවීමත් ඉතා පින්කම්. මුදල් තිබෙන අය පමණක් පින් කරනවා නම් ඒ පින් ධනවාදී එකක් විය යුතුයි. නමුත් පින් කියන්නේ ධනවත් අයට පමණක් අයත් එකක් නොවේ. පෝදිනට උපෝසථ සීලය

ආරක්ෂා කරන්නට, අනුස්සති භාවනාවක් වඩාත්ම මුදල් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ ලෙස මෙහි භාවනාව තුළින් බොහෝ පින් රැස් වනවා. ඒ සඳහා මුදල් ඇවැසි නොවුණත් අත්‍යවශ්‍ය කරුණු කිහිපයක් තිබෙනවා. ඒ, උත්සාහය, විරියය සහ උනන්දුව යි.

පින් පිළිබඳ කතා කරන විට දාන, සීල,

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළා දානය කෙනකු ගේ අතමට සරු කල්හි මෙන් ම, සරු නො මැති කල්හි ද දිය යුතු බව. නැති බැරි වූ පමණින් දුන් නො දී සිටින්නට එපා. වැදගත් වන්නේ සුළු දෙයක් හෝ කර්මය, කර්මඵලය විශ්වාසයෙන් යුතුව දීම යි.

භාවනා ප්‍රධානයි. මෙහිදී සීලය රැකීමටත්, භාවනා කිරීමටත් මුදල් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ නමා ගේ කැමැත්ත පමණයි. මුදල සම්බන්ධ වන්නේ දානය සඳහා පමණයි. එහිදීත් බොහෝ විට ආමිස දානය සඳහා පමණයි මුදල් අවශ්‍ය වන්නේ. ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් තෙරුවන් පුදා පින් රැස් කර ගැනීමට අපට මුදලක් වියදම් වන්නේ නැහැ.

දිනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළා යම් කෙනෙක් හෝ පිරිසක් උදේ දවල්, රාත්‍රී බත් හැලී සියය බැගින් සකසා දෙන දානයට වඩා, ගව දෙනක ගේ තන බුරුල්ලෙන් කිරි දෙවන තරම් කාලයක් මෙහි භාවනාව කරනවා නම් එයින් මහත් වූ පින්ක් රැස්වෙන බව. මෙන් සිත මහත් වූ පින් රැස්කර දෙනවා.

ඒ වගේම තභාගනයන් වහන්සේ වදාළා යමෙක් ප්‍රාණඝාතයෙන් වෙන් වී සිටින්නේ ද මහු ලොවට අහස දානය දෙන බව. අහස දානය කියන්නේ ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකී සිටීමයි. එලෙසම සොරකමින් වෙන් වී සිටින කෙනා ලෝකය බයෙන් මුදවනවා. එසේම වැරැදිකාම සේවනයෙන් වැළකුණු සමාජය සදාචාරය දැන් දෙනවා. බොරු නො කියක පුද්ගලයා සත්‍යය දැන් දෙනවා. මත්වතුර පානය නොකරන කෙනා දැන් දෙන්නේ සිහි නුවණයි. එසේ සිල්පද පහ රකින පුද්ගලයා වෙන තිරන්තරයෙන් ම පුණ්‍ය ගංගාවන් ගලා එනවා. ඒ ගංගාවන් සිඳෙන්නේ නැහැ. තිරතුරු වම ගලා ගෙන යනවා. එලෙස යම් කාන්තාවක්, යම් පුරුෂයෙක් තෙරුවන් වෙනුවෙන් ඒවිනය පුදා, සිල්පද රැක ගන්නවා නම්, ඒ ඒවිනය පිනෙන් පිරි ඉතිරි යනවා.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළා දානය කෙනකු ගේ අතමට සරු කල්හි මෙන් ම, සරු නො මැති කල්හි ද දිය යුතු බව. නැති බැරි වූ පමණින් දුන් නො දී සිටින්නට එපා. වැදගත් වන්නේ සුළු දෙයක් හෝ කර්මය, කර්මඵලය විශ්වාසයෙන් යුතුව දීම යි. විමාන වන්දි කතාවල සඳහන් වෙනවා සමහර ස්ත්‍රීන්ට දිව්‍යාංගනාවන් ලෙස දිව්‍ය විමාන පහළ වෙලා තිබෙනවා සුළු ඇඹුල් කැඳක්, රහතන් වහන්සේ තමකට පුජා කිරීමෙන්, කුඩා අඹ ගෙඩියක් පුජා කිරීමෙන්, එක් කැවුමක් පුජා කිරීමෙන්, පැන් ස්වල්පයක් පුජා කිරීමෙන් මනුස්ස ලෝකය අත හරිනවාත් සමග ම මහා සෑප ඇති දිව්‍ය ලෝකයන් හි උපත ලබන්නට හැකි වූණා. ඒ නමාට තිබෙන සුළු දේ හෝ සිත පහදවා දීමෙනුයි.

එලෙසම කාන්තාවකට නම් නම තිවසේදී කිසිදු වියදමකින් තොරව ම පින් කරගත හැකියි. තමන් ගේ ස්වාමියාට මෘදු වචනයෙන් කතා කිරීමෙන්, උදේම අවදි වී තිවසේ වැඩ කටයුතු මෙන් සිතින් කිරීමෙන්, ස්වාමියාට දුෂ්කර කාලයක් ආ විට හෝ ව්‍යාපාරය කඩා වැටුණ විටෙක දී බැණ වැදීම, අඩවැඩියාවන් නො කොට ඒ කටයුතු තේරුම් ගෙන තමන් ගේ ස්වාමියාට ශක්තියක් විය හැකි නම් ඒ කාන්තාව ස්වාමියාට සැලකුණ වෙනවා. මවක්, සොහොයුරියක්, නැගණියක් ලෙස ස්වාමියාට සලකන, ස්වාමියාට තිති ගෞරව කරන කාන්තාව යන්නේ තිමමාතරනී දෙවිලොව යි.

ඒ වගේම අම්මා තරම් කෙනෙක් මේ ලෝකයේ දරුවකුට තවත් නැහැ. ඒ නිසා අම්මාට පුළුවන් සවස් කාලයේ දරුවන් එකතු කරගෙන බුද්ධ වන්දනාව කරන්න. පිරික් කියන්න. තමන්ට, තමන් ගේ තිවසේ අයට, ලෝ වැසියන්ට රට වැසියන්ට සෙත් පතන්න. විවේක අවස්ථාවක දී දරුවන්ට බෝසත් කතාවක්, ජාතක කතාවක්, අපේ රටේ ඉතිහාසය ගැන කියලා දෙන්න. එසේ දරුවන්ට යහමග කියා දෙනවා නම්, දරුවන් තිසරණයේ සමාදන් කරනවා නම්, ඇය රැස් කර ගන්නේ අප්‍රමාණ පින්කම්. ඒ සඳහා විශාල ගෙවල් දෙරවල් අවශ්‍ය නැහැ. වටිනා ඇඳුම් පැළඳුම් අවශ්‍ය නැහැ. නමා සිටින තිවෙස පිරිසුදුවත්, පිලිවෙලටත් තබා ගෙන බිරිඳක ගේ, අම්මා ගේ කාර්යය තිසි ලෙස තේරුම් ගෙන ක්‍රියා කරනවා නම් ඇයට මහත් වූ පින්ක් රැස් කර ගත හැකි වෙනවා.

ඒ නිසා නමා දක්ෂ නම්, යෝනි සෝමනසිකාරයෙන් යුක්ත නම්, මුදල් තිබුණත් නැතත්, පිරිවර සිටියත් නැතත්, දුක් කරදර ජීවිත තිබුණත් නැතත්, රෝගි වූවන් නැතත්, නමා ගේ ඒවිනයට අප්‍රමාණ පින් රැස් කර ගෙන දුක් විඳින මේ සසරින් එතෙර වීමට වාසනාව ලැබෙනවා.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ

විමලි කුමරියට වෙදකම් කිරීම මිත්‍ර සෙනෙවි පමා කරයි

සිරිනාග උදෙසානින් ම අවදි විය. උදෙසානින් පිළියෙළ කර තිබූ ඔසුපැන් බඳුන බිඳී යා, නිල කුටියට ගොස් දවසේ වැඩ සැලසුම් කරගත්තේ ය. නිවස ඉදිරිපිට බුදු කුටියට ගොස් මල් පහන් පුදා බුදුන් වැන්දේ ය. දෙවියන්ටත්, සියලු ශ්‍රැතීන්ටත් පින් දුන්නේ ය. අවසානයේ ලොවට සෙත් පැතු වේ ය.

දුටුගැමුණු රජතුමා ගේ ජයග්‍රහණය සඳහා දිවි ගිම්මෙන් කැපවන බවට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ ප්‍රතිඥා දුන්නේ ය. අනතුරුව කුටියට ගොස් ගමනට සූදානම් විය. උදෑසන ආහාරය ගෙන නිවෙසින් බැහැරව අශ්වයා පිට නැගී ඇතුළු නුවර දෙසට ගමන් කළේ ය.

ඇතුළු නුවර විදියදිගේ මදදුරක් ගිය ඔහු කලින් අසා දැන ගත් විස්තර අනුව පැමිණ සුන්දර ගෙවත්තකින් යුතු ප්‍රියමනාප නිවසක් ඉදිරියේ අසු නතර කළේ ය. මෙය පුෂ්පනාථ වෙදදුරු ගේ නිවෙස විය යුතු යැයි හැඟිණි. නිවස ඉදිරිපිට පැළවලට සාත්තු කරමින් සිටි මහලු වියට ලං වූ පුද්ගලයෙක් අසු ගේ හඬ අසා හිස හරවා බැලුවේ ය.

සිරිනාග එහි වූ කුළුණක අසු ගැට ගැසුවේ ය. මේ පුෂ්පනාථ වෙදදුරු විය යුතු යැයි අනුමාන කළේ ය. මදක් වේලා ඔහු දෙස බලා සිටි වෙදදුරු "මේ සිරිනාග සෙනෙවි තුමා ද?" යි විමසී ය.

"ඔව් වෙදකුමනි, ඔබ තුමා දැක හඳුනාගන්න බොහෝ දිනක සිට වුවමනාව තිබුණා. ඒත් පැමිණි දා සිට පැවරූ රාජකාරි කටයුතු නිසා ඊට ඉඩක් ලැබුණේ නැහැ."

"යමු ඇතුළට, මම බෙහෙත් පැලෑටි කිහිපයකට සාත්තු කරමින් ගිටියේ. මගේ ඊශාෂඩ සඳහා අවශ්‍ය සියලුම දේ මේ වත්තේ වවා තිබෙනවා. මෙහි රඳවාගෙන බෙහෙත් කරන රෝගීන්ට වුවමනා ඖෂධ පිටකින් ගත්තේ නැහැ."

වෙදකුමනි, මට මේදිනවල පැවරී තිබුණු රාජකාරිය ප්‍රියමනාප එකක් නොවෙයි. අනුරාධපුර රාජධානියේ සැඟවී සිටින ආගන්තුකයින් සොයා බලා වාර්තා කිරීම කළේ කැමැත්තකින් නොවෙයි."

තමුත් අතික් සෙනෙවිවරුන් මෙන් සිරිනාග සෙනෙවිතුමා කිසිවකුට හිරහැර නොකළ බව අසන්නට ලැබුණා. එහෙත් දිස පත්තුලා වරපුරුෂ වෝදනා යටතේ අභියසක සිංහලයන් මරා දැමූ බවට ආරංචි වූණා."

"මම කළේ සියුම් ලෙස නිරීක්ෂණය කරන බව ඇඟවීම පමණයි. සැකකටයුතු පිරිස හෙමින් සැරේ පලා ගිහිත්"

"සිරිනාග සෙනෙවිතුමනි, ඔබ ඉතාම තරුණයි. ඔබේ පෙනුමෙන් සත්පුරුෂයකු බව පෙනෙනවා. ඔබ ගේ මෑණියන් ගේ යහපත් ගුණ ඔබ ලහන් තිබෙන බව මට හිතෙනවා"

"සුමන මහා සිටුතුමා ගේත්, සිටු දේවිය ගේත් මරණ මගේ සිත කම්පා කළ ඝාතන

දෙකක්. ඒ මරණවලට වගකිවයුතු පුද්ගලයන් පිටින් මෙහි ආ බවක් පෙනෙන්නේ නැහැ."

"මා ගැන ඔබතුමා තුළ පවතින විශ්වාසයට ස්තූතියක් වෙදකුමනි, මගේ අම්මා ගේ මරණය දැන ගත් මොහොතේ මම විලාප නියා ඇඬුවා. දින ගණනක් කැමක්වත් ගත්තේ නැහැ."

"ඔව්, ඒ මරණය හරිම දුකක්. ඇයට අඩු නොවන උණත්, බඩේ අමාරුවත් තිබුණා. රජ ගෙදර කැමකින් හටගත් උණක් බවයි පෙනී ගියේ. බොහෝ අමාරු වූ පසුව ලෙඩා බැලීමට මා කැඳවාගෙන ගියා. මා දුන් බෙහෙත් කිසිවකින් ඇයට ගුණයක් ලැබුණේ නැහැ. පසුව ඇයට වමනය කරන්නට සැලැස්වූවා. වමනය පරික්ෂා කළා. අත්තන ඇට කුඩු ඇගේ ආහාරයට මිශ්‍ර වී ඇති බව පැහැදිලි ව පෙනී ගියා. ඇයට වස ගර්භයක් ඇති නිසා බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් සොයා ගැනීමට මා ඉක්මණින් ගෙදර අවා."

"මගේ මිත්‍ර සෙනෙවිතුමා හමු වුණා."

"වෙදකුමනි, මේ හදිසියේ කොහෙද යන්නේ?"

"හදිසි ලෙඩකුට බෙහෙත් ගෙන එන්නට යනවා"

"කවුරුද ලෙඩා?"

"බෝධිනාග ගේ බිරිඳ - විමලි කුමරිය"

"මගේ අස්ථියට තහින්න, මා ආවේත් හදිසි ලෙඩකුට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඔබතුමා කැඳවා ගෙන යන්න යි"

"කවුද?"

"ඔබ ගේ ලෙඩා දෙවනුව බලන්නම්. මේ මරණාසන්න රෝගියෙක්. ඇයට

වෙදකම් කිරීම මොහොතක්වත් ප්‍රමාද කරන්න බැහැ."

"මා අස්ථියට තංවා ගන්නේ බෙහෙත් රැගෙන ඒමට මගේ නිවසට යාමට යි. තමුත් ඔහු මගේ බලවත් විරෝධය මැද අස්ථිය තානායමට ගෙන ආවා."

"තානායමේ ලෙඩෙක් ඉන්නවා. ගිය ගමන් ආපසු ඔබතුමා අස්ථියෙන්ම එවන්නම්. බෙහෙත මට ලියා දෙන්න. අසරුවකු යවා බෙහෙත ගෙන්වා දෙන්නම්."

"මා කැමති වූණේ ම නැහැ. තමුත් ඔහු බලෙන්ම ඔහු ගේ තානායමට ගෙන ආවා. ඇත්තටම තානායමේ ලෙඩෙක් හිටියේ නැහැ. හිස ඇමීම යැයි කියමින් තරුණියක් බොරුවට ඔඵව පෙරවාගෙන ඇඳකදිගා වි සිටියා. මෙය මිත්‍ර ගේ කපටිකමක් බව තේරුම් ගිය හැටියේ මම ඔහුට බැණ වැදුණා. මගේ කෝපය තේරුම් ගත් ඔහු අසරුවා බෙහෙත ගෙන ලහම එන බව පැවසුවා."

"වෙදකුමනි, මෙන්න ඔබ ලියා දුන් බෙහෙත. අපි දැන්ම යමු. මිත්‍ර සෙනෙවි මා ගෙන ගොස් බෝධිනාග ගේ නිවස ඉදිරිපිට බස්සවා ගියා. නිවසට ඇතුළුවන විට මම ඇසුණේ බෝධිනාග ගේ විලාප හඬයි. විමලි මෙලොව අනහර ගොස් සිටියා."

"මිත්‍ර සෙනෙවි මට ගෙනැවිත් දී තිබුණේ මා ලියා දුන් බෙහෙත නොවෙයි. මුල සිටම ඇයට ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් මා වැළක්වීමේ උත්සාහයක මිත්‍ර සෙනෙවි නියැලී සිටියා. අද වන තෙක් මේ රහස මම කිසිවකුටත් පැවසුවේ නැහැ."

"සිරිනාග ගේ මුහුණෙහි පෙනුම වෙනස් විය. ඔහු ගේ මුහුණ කෝපයෙන්

පිරි ඇති බව පුෂ්පනාථ වෙදකුමාට පෙනී ගියේ ය. ඔහු සිරිනාග ඇමතී ය. "සෙනෙවිතුමනි, මගේ සිතේ වේදනා ගෙන දුන් අදහස එළි කිරීමට ලැබීම මට මහත් සහනයක්. ඒත් එයින් තවත් ගැටුම් ඇති වෙනවාට මම කැමති නැහැ."

"හොඳමයි වෙදකුමනි, ඔබතුමා ගේ හමු වීම ගැන මම සතුටු වෙතවා. ඉදිරියටත් ඔබතුමා ගේ ඇසුර පතම්. මම මෙහි ආවේ ජය ශ්‍රී මහා බෝධිත් වහන්සේ වැඳ දවස පටන්ගන්න යි. "විජිතපුර බලකොටුවට එන ලෙස දිසාහස මහ සෙනෙවිතුමා ගේ හදිසි පණිවිඩයක් ලැබීලා තියෙනවා. එහි යන ගමන් ඔබතුමා හමු වීමට පැමිණියේ."

සිරිනාග වෙදකුමාට වැඳ සමුගන්නේ ය. එතැනින් තික්මුණේ වචනයට නගන්නට බැරි තරම් වේදනාබර සිතිවිලිවලින් යුතුව ය.

ඔහු ශ්‍රී මහා බෝධිත් වහන්සේ වැඳ බෝපත්වල සිසිලයන් විඳිමින් පහන් වූ සිතින් බෝ මලුවෙන් පිටතට පැමිණියා පමණි.

"සිරිනාග, "ඒ මහා සෙත්පති මිත්‍ර ගේ කටහඬ ය. ඔහු ගේ ගැඹුරු හඬෙහි වූයේ මිත්‍රු බවක් නම් නොවේ."

"නොප මේ සුදානම් වෙන්නේ විජිතපුර බලකොටුවට යන්න ද?"

"ඔව්, හදිසි පණිවිඩයක් ලැබී තියෙනවා"

"කාගෙන් ද?"

"දිසාහස මහා සෙනෙවිතුමා ගෙන්"

"කුමක් සඳහා ද?"

"දන්නේ නැහැ. මහ සෙනෙවිතුමනි"

"අද දිසාහස විජිතපුර බලකොටුවේ නැහැ"

"එසේ නම් දුකයකු මට ගෙන ආ පණිවිඩයේ තේරුම කුමක් ද?"

"දිසාහස සෙනෙවිතුමා රාත්‍රියේ හෝ කඳවුරට පැමිණිය හැකියි. හඬස් වන විට මට එහි ලඟා වෙන්නට පුළුවන්."

"උපනිස්ස කියන්නේ ඔහු මහ රජතුමා ගේ කැඳවීමක් අනුව මහියංගනයට ගිය බව යි. පිණිඩපාතික නිස්ස තෙරුන් වහන්සේ මහියංගන විහාරයේ වැඩ සිටින නිසා. එහි ගොස් තිබෙන්නේ වැදගත් සාකච්ඡාවකට. සමහර විටදී නිහිපයකින් එන එකක් නැහැ."

"එසේ නම් මගේ මේ ගමනෙන් ඇති වැඩක් නැහැ. මම දැන්ම නවතින්නම්. ඔබතුමා ගෙන් මේ බව දැන ගන්නට නො ලැබුණා නම් මා නිකරුණේ වෙහෙසට පත් වෙතවා."

"නොප අද රාත්‍රියේ මගේ නිවසේ හෝජන සංග්‍රහයට පැමිණෙනවා ද? උපනිස්සත් පැමිණෙනවා."

"නැහැ, මහා සෙනෙවිතුමනි, උපනිස්ස සමග කතාබහ කරන්නට ඇත්නම් හොඳයි. තමුත් සවස මිහින්නලයට යන්නයි අදහස් කර ගෙන සිටින්නේ"

දුටුගැමුණු මහ රජතුමා 48

ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව යටතේ නායක පදවි පත් කිරීම

වර්ෂ 1815 මාර්තු දෙවැනි දින ශ්‍රී ලංකාව මුළුමනින් ම බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයේ යටත් විජිතයක් බවට පත් වූ පසු උඩරට ගිවිසුම් ප්‍රකාර ව බුද්ධාගමේ සහ දේවාගමේ ප්‍රදේශීය ඉදිරියට පවත්වා ගෙන ඒම සඳහා ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුවේ අනුග්‍රහය පිරිනමන බව සඳහන් කෙරිණි. පෙර රජවරුන් සේ ම මල්වතු අස්ගිරි මහා නායක පදවි සහ ඒ වන විට පැවති නායක පදවි පිරිනැමීම ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව මගින් සිදු කරන ලදී.

යම් කිසි නතරකර්ම සඳහා පුරප්පාඩුවක් ඇති වූ විට පදවිය අපේක්ෂා කරන භික්ෂූන් වහන්සේ අදාළ පරිපාලන කොට්ඨාසයේ මහ දිසාපති කාර්යාලය වෙත අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළයුතු විය. ඒ අනුව විහාරයේ සංඝයා වහන්සේ ගේ ද කැමැත්ත පරිදි ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව මගින් අදාළ පදවිය සඳහා සුදුසු භික්ෂමක පත් කරන ලදී. ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් අදාළ භික්ෂම මහනුවර රජ ගෙදරට කැඳවා විජිතිපත පිරිනැමීම සිදු විය.

සංඝයා වහන්සේ සහ රදළවරු ඊට විරෝධය පළ කොට ඇත. 1847 වසරෙහි විහාර දෙකෙහි සහ ලංකාවේ සංඝ සමාජයෙහි පරිපාලන සංශෝධනය වෙනුවෙන් විහාර දෙක වෙනුවෙන් එක් එක් පළාත් සඳහා සංඝ සමාගම් අට බැගින් පිහිටුවා ගෙන ඇත. මෙම සමාගම්වල ප්‍රධාන භික්ෂම අනුනායක ලෙස ව්‍යවහාර කොට ඇත. එම අනුනායක අට නම විංශත් වර්ගික කාරක සභාවේ අනුනායක පදවිවලට අයත් නොවේ.

මඟුල් මඩුවේ පැවති ප්‍රථම මල්වතු මහ නාහිමි සන්නස්පත්‍ර ප්‍රදානෝත්සවය - 1955 ශ්‍රීමත් ඔලිවර් ගුණතිලක ආණ්ඩුකාරතුමා විසින් වැලිවිට සරණංකර මහ නාහිමියන් වෙත මල්වතු පාර්ශ්වයේ මහා නායක පදවිය පිළිබඳ සන්නස්පත්‍රය පිරිනැමීම

මල්වතු අස්ගිරි උභය මහා විහාරයේ විංශත් වර්ගික කාරක සංඝ සභාව ඉංග්‍රීසි පාලන අවධියේ දී වියදම් පඩිය ලෙසින් හඳුන්වන ලදී. මල්වතු අස්ගිරි විහාරවල නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ නඩත්තු කිරීමට රජයේ මුදල් වියදම් කිරීමට අකමැති වූ ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව ඒ සඳහා ගම්පල කෙන, වාහලවෙල, උගුරැස්ස පිටිය හෙවත් නුවරවෙල හා තලම්පිටිය යන ඉඩම් උභය විහාරයේ කාරක සහිත සංඝයා වහන්සේ ගේ නඩත්තු පිණිස වෙන් කරන ලදී. මහා නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ නමක වෙනුවෙන් මුළු ආදායමෙන් කොටස් හතක් ද, අනු නාහිමිවරු සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ සහිතයන් වහන්සේ වෙනුවෙන් (උභය විහාරයේ අනුනායක දෙනම ඇතුළුව සිව් නමක් ජ්‍යෙෂ්ඨ කාරක සහිත ධුර හොබවති) වෙනුවෙන් මුළු ආදායමෙන් කොටස් පහක් ද ඉතිරි ගිම්වරුන්ට කොටස් තුන බැගින් ද හිමිවෙයි. මෙම බෙදීමට අනුව මහානායක පදවිය හතේ පඩිය ලෙස ද, අනුනායක හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කාරක සහිත පදවි පහේ පඩිය ලෙස ද, කාරක සහිත පදවිය තුනේ පඩිය ලෙස ද හැඳින්වුණි.

එම සමාගම් අට නම, මහනුවර සමාගම (උඩුනුවර, යටිනුවර, තුම්පනේ, සාරසියපත්තුව, දුම්බර හේවාහැට, උඩ පළාත) සතර කෝරළේ සුළු සමාගම (සතර කෝරළය, පාන මුලත්ගම, තුන් කෝරළය) සත් කෝරළේ ඉහළ දෙළොස් පත්තුව සුළු සමාගම (වැඳවිල්ල හත්පත්තුව, හිරියාළ පත්තුව) සත් කෝරළේ පහළ දෙළොස් පත්තුව සුළු සමාගම (දේවමැදි හත් පත්තුව, කටුගම්පොල හත්පත්තුව),

ලක්දිව සංඝරාජ පදවිය 6

වර්ෂ 1845 දී ලංකාණ්ඩුකාරවරයා බුද්ධාගම වෙනුවෙන් රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් ඉවත් වීමට තීරණය කොට ඇති බවත්, එකී වගකීම් විහාර දෙකේ සංඝයා වහන්සේට සහ දියවඩන නිළමේ වරයාට පැවරීමට තීරණය කර ඇති බවත් දන්වා ඇත. පෙර සිරිත් ප්‍රකාරව රාජ්‍යය සහ ආගම අතර සබඳතාව දුරස් වන බැවින්

ඌව සුළු සමාගම (ඌව වෙල්ලස්ස, වියලුව, වලපනේ, කතරගම) මාතලේ සුළු සමාගම (මාතලේ, උඩුගම, බින්නැන්න, ලග්ගල)සපරගමුවේ සුළු සමාගම (සපරගමු කෝරළ තුන) නුවර කලාවියේ සුළු සමාගම (නුවර කලාවිය සහ තමන්කඩුව) වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි ය. මෙලෙස සංඝ සමාගම් පිහිටුවූ ව ද

කලක් ඇවෑමෙන් අකර්මණ්‍ය වී ඇත. 1853 අප්‍රේල් මස දළදා වහන්සේ ගේ භාරකාරත්වය ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව විසින් මල්වතු අස්ගිරි මහ නාහිමිවරුන්ට සහ දියවඩන නිළමේවරයා වෙත පවරා ඇත. ඒ සමග ශාසනික පදවි පිරිනැමීමේ බලය ද එම විහාරවල සංඝ සභා වෙත පවරා දී ඇති අතර, මහානායක අනුනායක පදවි සඳහා විහාරවලින් ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ තේරීපත් වූ පසු ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් අත්ත පත්‍රයක් පිරිනැමීම සිදු කෙරුණි. 1955 වර්ෂයේ දී වැලිවිට සරණංකර මහ නාහිමියන් මල්වතු පාර්ශ්වයේ මහා නායක පදවියට සංඝ සම්මතයෙන් පත් වූ පසු මඟුල්

මඩුවේ දී රාජ්‍ය උත්සවයක් පවත්වා රාජ්‍ය නායකයා ගේ අතින් සන්නස්පත්‍ර පිරිනැමීමේ සිරිත ආරම්භ වූ අතර, එය අද දක්වා උභය මහා විහාරයේ මහා නායක අනුනායක පදවි සඳහා ක්‍රියාත්මක වෙයි. ප්‍රාදේශීය නායක පදවි ද ඒ ඒ ප්‍රාදේශීය සංඝයා වහන්සේ ගේ අවශ්‍යතා මත කාරක සභාවේ කැමැත්ත පරිදි පත් කිරීම අද දක්වා සිදු කෙරෙයි.

මෙම ලිපියේ ඉතිරි කොටස බුදුසරණ බිතර අමාත්‍යවරයාගේ පෝද (බැං.06) පත්‍රයේ පළවේ.